

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:15



Stenografiska
uppteckningar
2010/11:15

Fredagen den 10 december

1 § Allmänna frågor

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Statsrådet Anna-Karin Hatt (dp. 7)

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 22 november 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 14 december 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat. Mappen som ni har framför er på bordet innehåller papper som kom in sent i går och under natten.

Anf. 2 Kanslichefen MARGARETA HJORTH:

Om en kort stund går vi ut med skriftligt samråd om troliga A-punkter som ska tas på KKR-rådet i dag. De har kommit in till Regeringskansliet i natt. Samrådet ska vara avslutat kl. 14 i dag.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar de tre statsråden Anna-Karin Hatt, Birgitta Ohlsson och Carl Bildt välkomna. Vi börjar med Anna-Karin Hatt och punkt 7.

Anf. 4 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Vid allmänna rådet på tisdag ska kommissionen presentera den femte sammanhållningsrapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning som det så vackert heter. Det är en informationspunkt. Ordförandeskapet förväntar sig inga inlägg varför Sverige inte heller kommer att göra något inlägg.

Jag vill ändå passa på tillfället att här i EU-nämnden ge några första kommentarer om rapporten från regeringens sida.

Vi välkomnar kommissionens ambition att reformera sammanhållningspolitiken och ge den en tydligare koppling till Europa 2020-strategin. En viktig utgångspunkt för oss är att sammanhållningspolitiken behöver reformeras både vad gäller innehåll och omfattning och att den fokuseras på de delar av regionen som har de största behoven.

Vi välkomnar kommissionens förslag om en förstärkt strategisk fokusering och inriktning och att man har noterat att det är angeläget för Sve-

rige att man tar särskild hänsyn till de glest befolkade av delarna av regionen i norra Sverige när man utformar den framtida politiken.

Vi anser att om man ska kunna nå målen i Europa 2020-strategin är det viktigt med ett nedifrån-och-upp-perspektiv och att de mål, strategier och åtgärder som föreslås är djupt förankrade på lokal och regional nivå. Vi ser positivt på en koncentration av insatserna på ett fåtal områden med fokus på ett mer innovativt Europa. Samtidigt får vi inte glömma bort att det är viktigt att ta till vara den territoriella potentialen i olika regioner i EU.

Kommissionen har bjudit in till ett öppet samråd som pågår just nu och till och med den 31 januari. Regeringen kommer att utnyttja möjligheten att lämna sina synpunkter i det sammanhanget och kommer att bjuda in till en hearing på Näringsdepartementet den 21 januari. Till den har regionala företrädare, arbetsmarknadens parter, organisationer, det civila samhället och näringsutskottet – där min statssekreterare var i går – bjudits in.

Det är en viktig och stor fråga framöver, vilket gör att vi får anledning att återkomma till EU-nämnden med den ett flertal gånger. Det ungerska ordförandeskapet planerar att ta fram rådsslutsatser om den femte sammanhållningsrapporten till allmänna rådet i slutet av februari. Till sommaren förväntar vi oss att få kommissionens förordningsförslag. Då kommer vi tydligare att kunna se innebörden av hur man föreslår att den framtida inriktningen ska se ut.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag vill understryka det som Anna-Karin Hatt sade. Det är tre stora politikområden som ska reformeras inom EU under de närmaste åren. Det är långtidsbudgeten som hör hemma i finansutskottet och i första hand ska beredas där. Det är jordbrukspolitiken som hör hemma i miljö- och jordbruksutskottet och i första hand ska beredas där, och det är regionalpolitiken som i första hand ska beredas i näringsutskottet. Vi försöker undvika de stora principiella storartade diskussionerna här i nämnden och fokuserar på det som står på dagordningen.

Anf. 6 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Tack för rapporteringen! Det ser lite oroväckande ut med en rapport som förespråkar ytterligare tempohöjning utöver den redan snabba hanteringen av tilläggsfrågorna 2020.

Vi ser tre risker. Kommissionen förespråkar ensam bestämmanderätt för den strategiska ramen med hänvisning till kommissionens rapport i punkt 2:1. Det finns en risk att Sverige inte kan få fullt genomslag för vissa delar, till exempel fjällnäringen som är något som vi tar upp här. Kommissionen kanske inte anser att det är ett prioriterat område. Det är också en farhåga. Kommissionen kan lägga fram program som man kanske har svårt att ställa sig bakom.

Vi är därför inte emot att vissa områden ska göras obligatoriska för medlemsstaterna. Det hämtar jag från punkt 2:2 i kommissionens rapport. Därför anmäler vi avvikande mening.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Det här är ju en informationspunkt. Det finns säkert tillfälle att återkomma till detta i näringsutskottet.

2010/11:15
10 december

Anf. 8 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack statsrådet och välkommen till EU-nämnden!

Jag har inga anmärkningar i stort, men vill göra ett medskick. Låt oss inte fastna i en bidragsmaskin. Försök få politiken att ta sin grund i en utvecklingspotential som jag är övertygad om är lika stor på landsbygd och glesbygd som i storstadsmiljöer om man får rätt incitament att växa av egen kraft och inte bara av bidrag.

Anf. 9 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Det jag har informerat om är den femte sammanhållningsrapporten. Vi är alldeles i inledningsskedet i en ganska lång process som ska landa först om ett år. I dagsläget är många av kommissionens idéer vaga i kanten och svåra att överblicka konsekvenserna av. Jag är inte benägen att nu dra några tvärsäkra slutsatser om vad kommissionens förslag kommer att innebära när det kommer i sommar.

Till Fredrick Federley kan jag säga att en utgångspunkt för Sverige är att sammanhållningspolitikens innehåll ska stödja innovationskraft och förbättrad förmåga till tillväxt i hela unionen, oavsett vem som tar emot stöden. Man kan notera att under den nuvarande programperioden går, för svensk del, 70 procent av alla insatser till innovationsinvesteringar runt om i Sverige.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet för informationen och går över till Birgitta Ohlssons punkter.

Det finns en återrapport från ett möte den 22 november. Om det inte finns några kommentarer eller frågor lägger vi den till handlingarna.

Vi går vidare till punkt 4, Europeiskt medborgarinitiativ. Konstitutionsutskottet har informerats. Såvitt jag förstår är det en uppgörelse som är gjord och ska konfirmeras vid sammanträdet.

Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Den här frågan har behandlats i EU-nämnden flera gånger. Mina medarbetare var i konstitutionsutskottet i går och redogjorde för detta.

Vid GAC-mötet den 14 december ska man bekräfta den första läsningen av medborgarinitiativet. Det här är en fråga som den svenska regeringen har engagerat sig oerhört mycket i. Förslaget har gått i vår riktning. Det har blivit mer användarvänligt än vad det var i de första förslagen. Vi är glada att Europaparlamentet har valt att ha en konstruktiv roll för att göra detta till ett redskap som ska förstärka och fördjupa demokratin i Europa. Det handlar om att en miljon unionsmedborgare kan samla in namnunderskrifter för en fråga som man vill lyfta upp. Förslaget har alltså gått i rätt riktning. Det är nu en stark vilja att det belgiska ordförandeskapet ska hinna slutföra detta.

Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V):

Tack för redogörelsen! Jag har inte sett någon dokumentation om den här kompromissen mellan rådet och parlamentet. Jag har inte sett det i våra handlingar över huvud taget och undrar om det är utskickat. Det är ju en rätt stor fråga om man närmar sig beslut. Det är möjligt att jag har läst handlingarna slarvigt, men jag tror inte det.

Jag tycker att det är bra med så få hinder som möjligt för den här processen, både när det gäller villkor för var namnen ska samlas in och vilken typ av förslag man kan komma med. Att man binder sig för ett visst antal länder varifrån förslagsställarna ska komma strider egentligen mot en sann europeisk federalistisk tanke att vi alla är EU-medborgare så det borde inte finnas i ett sådant här förslag. Jag tycker också att sådant som begränsar politisk inriktning på de förslag som får läggas inte hör hemma i den här typen av regelverk.

Det är vår grundläggande inställning.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Det står tydligt i handlingarna att dokumentet finns tillgängligt på kansliet. Vi fixar det under sammanträdets gång.

Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Europaparlamentet kommer att fatta beslut i frågan den 16 december. Det kommer upp i miljørådet den 20 december. Vilket råd som helst kan ju ta det.

Det intressanta är att det har gjorts en summering. Det kommer bara att ske *en* kontroll. Det är själva registreringsfasen. Det fanns tidigare förslag om mycket mer omfattande kontroll, vilket hade hämmat den demokratiska viljan att genomföra liknande initiativ. Det kommer att vara en offentlig hearing i Europaparlamentet. De första initiativen kan börja redan 2012. Det är några saker som har lyfts fram. Det ska också skapas en medborgarkommitté med personer från minst sju medlemsstater. De ska leda kontrollmekanismen.

Det har gått i rätt riktning, även om vi hade kunnat få ännu fler inslag åt det hållet.

Anf. 15 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Kvarstår den politiska begränsningen av vilka medborgarinitiativ som kan väckas så att man inte kan väcka medborgarinitiativ som står i strid med EU:s grundläggande förordningar? Det pekar på problematiken med att ha grundläggande fördrag som är så politiskt fylliga som de som EU-gemenskapen vilar på där man kommer in på väldigt många politikområden och slår fast vilken politik som EU anser vara den rätta. Det begränsar också möjligheterna att väcka initiativ.

Jag tror till exempel att ett initiativ om Tobinskatt skulle vara begränsat i och med att det strider mot ett antal paragrafer i EU-förordningen att införa en sådan skatt. Det är ju någonting som har kommit upp i EU-nämnden ett antal gånger och där vi tycker olika. Men rimligen bör man anse att EU-medborgarna har rätt att engagera sig i detta om de nu tycker att det är en bra idé.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är en intressant fråga som Gustav Fridolin reser. Jag kan återge rakt av hur det har formulerats. Man säger så här: Innan insamlingen av stöd för ett medborgarinitiativ inleds ska det registreras hos kommissionen. Registreringen ska vägras om initiativet klart strider mot EU:s värderingar eller om det på goda grunder bedöms som otillbörligt eller oseriöst.

Det är så det är formulerat, och det är det som blir själva grunden.

Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ska man tolka EU:s värderingar som fördragstexten? Om man gör det kan man inte ha ett medborgarinitiativ för att minska unionens försvarskapacitet, för det står i fördraget att den ska öka. Man kan inte ha ett medborgarinitiativ för att ha en annan ekonomisk politik, för den normpolitik som nu misslyckas över hela EU är fördragsfäst. Är det en riktig tolkning?

Anf. 18 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Helt kort: Detta är förstås kopplat till EU:s rättighetsstadgar och till vad som är kommissionens kompetens.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna och avslutande förhandlingar om det är sådana som är på gång – eller om det redan är mer eller mindre klart.

Vi går vidare till nästa punkt på Birgitta Ohlssons dagordning. Det är punkt 6 om förstärkning av den europeiska insatskapaciteten vid katastrofer. Där är försvarsutskottet ansvarigt, men de missade nog detta häromdagen när de hade frågorna. Det är en beslutspunkt.

Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som jag berättade vid förra mötet har kommissionen kommit med ett meddelande om en stärkt europeisk responskapacitet vad gäller fokus på civilskydd och humanitärt arbete. Det här var en fråga som vi diskuterade också på det förra GAC-mötet för en månad sedan.

Nu är det rådsslutsatser som det ska beslutas om på GAC. Där betonar man att åtgärder som vidtas på EU-nivå inte får underminera medlemsstaternas eget ansvar när det gäller att bygga upp sin förmåga att hantera nationella kriser. Man betonar också att humanitära insatser utanför EU ska ske med respekt för humanitära principer och överenskomelse. Där understryker man mycket Förenta nationernas samlande roll. Jag lyfte också upp det på det föregående GAC-mötet och fick mycket stöd från flera andra medlemsstater för att just Förenta nationernas speciella roll måste lyftas fram i detta sammanhang.

Här handlar det om att utveckla området vidare och att göra EU:s insatser mycket snabbare, synligare och bättre koordinerade på olika sätt – och framför allt mer förutsägbara. Detta är en utveckling som regeringen välkomnar med utgångspunkt i medlemsstaternas egna resurser inom existerande EU-strukturer vad gäller finansiering.

Anf. 21 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Förvisso är det bra med förstärkt insatskapacitet vid katastrofer. Men en liten tvekan vi kan se här är att vi inte vill att det här ska tas som förövändning för att förstärka det militära förmågesamarbetet. Det är bara det.

Jag har fått denna tvekan när jag har tittat i rådsslutsatserna. Där finns en hänvisning till militär kapacitet och vidare i kommissionens meddelande, punkt 4.6. Där står: Där hänvisning finns till samordningsredskap inom ramen för europeisk säkerhets- och försvarspolitik.

Det är bara denna tvekan vi känner. Annars ställer vi oss bakom detta. Det skulle vara bra med en kommentar.

Anf. 22 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag vill betona att detta framför allt handlar om civilskydd och humanitära katastrofer. Det är det som är själva huvudpoängen – att synkronisera oss bättre vad gäller katastrofberedskap. Det är det som är basen.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 6.

Vi går vidare till punkt 8, Genomförandet av Europa 2020-strategin och rapport från ordförandeskapet. Det är en informationspunkt. Eventuellt blir det en diskussion. Också detta är en mycket stor fråga, så vi får fokusera på det som står på dagordningen.

Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vi förväntar oss inte att det kommer att bli någon större diskussion på denna punkt, men man vet förstås aldrig vad som händer. Det belgiska ordförandeskapet har lagt fram en rapport om genomförandet av EU 2020 som utgår från det första halvåret sedan strategin antogs i somras.

Rapporten är en redogörelse för arbetet i rådet med de olika flaggskeppsinitiativ som har presenterats från kommissionen och andra EU 2020-relaterade frågor. Det handlar bland annat om inre marknadsakten och om handelsstrategin.

Flaggskeppsinitiativen och övriga frågor har under hösten varit uppe i de utskott som de rör och också i EU-nämnden i samband med rådsmöten som har behandlat frågorna. Det har alltså varit uppe tidigare.

Man kan i rapporten konstatera att medlemsstaterna har kommit in med utkast till reformprogram. Flera medlemsstater har också satt preliminära eller slutgiltiga nationella mål. Det gäller förstås också Sverige.

Redogörelsen med det kommande arbetet med kommissionens tillväxtrapport i januari, vårtoppmötet i mars och medlemsstaternas slutliga reformprogram förväntas i april. Jag kan också nämna att den svenska regeringen skickade in sitt utkast till reformprogram den 16 november.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 9. Det är en punkt som gäller Europeiska rådet nästnasta gång, den 4 februari 2011. Det är en informationspunkt.

Herr ordförande! Jag kan kort bara säga att enligt den preliminära dagordningen kommer detta möte framför allt att beröra innovationsfrågor och energifrågor. Det är det vi har fått ut hittills.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså den vanliga dagordningen. Vi tackar för informationen. Vi går nu vidare till punkt 10. Det är det närmast liggande Europeiska rådet, den 16–17 december. Vi har statsministern här på onsdag när det gäller detta.

Anf. 28 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Detta europeiska råd kommer, som de som har varit under den senaste tiden, att koncentreras mycket på de ekonomiska frågorna. Det handlar framför allt om att fatta ett beslut i huvudelementen om den permanenta krismekanismen för EU samt om begränsade fördragsändringar om det krävs sådana för att skapa en sådan mekanism.

Euroländerna kom till en överenskommelse den 28 november om hur man skulle utforma den permanenta krismekanismen European Stability Mechanism, ESM. Vi tycker att det är en bra bas, som regeringen stöder. ESM blir en mekanism för euroländerna, men som vi tidigare har meddelat kan vi överväga att delta i krisinsatser på bilateral basis från fall till fall beroende på vilket land det gäller.

När det gäller frågan om huruvida fördragsändring krävs för att inrätta en permanent krismekanism verkar regeringen för att man i så fall ska ha en minimal fördragsändring som inte innebär överföring av befogenheter till Europeiska unionen. Det är viktigt för oss att en fördragsändring, om den genomförs, ska genomföras med förenklad procedur.

Jag går nu över till kommissionens lagstiftningsförslag. Arbetet med kommissionens lagstiftningsförslag om förstärkt ekonomisk styrning har förlorat både intensitet, kan man säga, och tempo under den senaste tiden. Det är något som vi beklagar mycket i och med att det krävs stora reformer i många europeiska länder. Detta är en förutsättning för att kunna stödja en sund ekonomisk politik och för att ta sig igenom och motverka kriser.

Pensionsreformer kommer också att diskuteras. Europeiska rådet ska då ta ställning till en rapport från det belgiska ordförandeskapet. Här betonar vi att det är viktigt att man skapar drivkrafter för EU:s medlemsstater att genomföra pensionsreformer som syftar till ökad hållbarhet i offentliga finanser.

En annan fråga som eventuellt kommer att diskuteras handlar om nästa, fleråriga, budgetram. Där kommer fokus att vara på procedur och inte så mycket på innehåll. Om det blir en substansdiskussion kommer regeringen att driva en tydlig budgetrestriktiv linje.

Självfallet är utgångspunkten att det statsfinansiella läget i många medlemsstater påverkar utgiftsnivån vad gäller EU:s fleråriga budgetram. Vi tycker att det är oerhört viktigt att kommissionen föregår med gott exempel och håller en restriktiv linje.

Det är också viktigt för oss att budgetförhandlingarna hålls samman så att det inte blir en repris från tidigare års långtidsbudgetförhandlingar. Vi accepterar inte olika försök att göra upp i förväg om politikområden

som exempelvis jordbrukspolitiken eller regionalpolitiken och att stycka upp budgeten i olika delar. Man måste ha en sammanhållen strategi; det är viktigt.

Om det blir en diskussion om utgifternas innehåll driver den svenska regeringen en bestämd linje som består av reformeringar och moderniseringar. Det innebär också utgiftsreformer men även omprioriteringar mellan olika utgiftsreformer. Detta är en känd linje. Jag var i finansutskottet för någon vecka sedan och diskuterade frågan.

Det kommer även att bli en diskussion om EU:s relationer med strategiska partner. Den höga representanten Ashtons ambition är att presentera ett dokument vad gäller EU:s relation till strategiska partner vid Europeiska rådet. Det är någonting som vi tycker är bra och mycket viktigt.

Vi tycker att det är centralt att EU här inte överger grundläggande värden och värderingar i relationen till strategiska partner. Framför allt vill vi tydligt betona mänskliga rättigheter. Det är en fråga som är viktig. Där har inte minst Carl Bildt i flera sammanhang lyft fram hur vi kan få förstärka arbetet, hur man bygger upp European External Action Service och hur det kan komma fram på ett ännu tydligare sätt.

Avslutningsvis gäller det patentet. Det finns en del tecken på att frågan om EU-patentet kommer att komma upp vid Europiska rådet, men det är inte bestämt ännu. Vi beklagar från den svenska regeringens sida att man inte har lyckats nå en enighet. Man har framför allt stött på patrull när det gäller själva översättningsregimen. Där har man inte nått en enighet om EU-patentet. Just nu är fördjupat samarbete den enda väg vi kan gå framåt.

Det är dock ett stort framsteg att den svenska regeringen tillsammans med tio andra medlemsstater har riktat en begäran till kommissionen om att få göra ett fördjupat samarbete i stället. Vi hoppas att kommissionen snabbt kommer att presentera ett förslag på denna front.

Anf. 29 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! På ett antal punkter råder sedan tidigare kända delade meningar i nämnden och det svenska parlamentet om sådant som ska tas upp vid Europeiska rådet och diskuteras förberedelsevis vid statsrådets möte.

Jag vill särskilt här framhålla frågan om kommissionens lagstiftningsarbete på det finanspolitiska området. Vi anser att detta i första hand är en fråga för de länder som ingår i eurozonen, och vi ser det inte som nödvändigt för Sverige att ingå i ett finanspolitiskt centraliserat samarbete i detta skede.

Den andra frågan gäller pensionsområdet. Där ser vi en risk med att EU används i de nationella debatter om reformer på pensionssidan som nu pågår i flera EU-länder. Det finns flera EU-länder som har ett behov av att reformera sina pensionssystem, men vi anser att det är en debatt som i första hand ska föras nationellt. Där ska EU i möjligaste mån undvika att bli ett slagträ i den debatt som förs nationellt. Därför bör man vänta något med att lägga fram slutsatser på området.

Det här är frågor som vi också kommer att återkomma till vid samrådet på onsdag.

Anf. 30 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för informationen. Jag kan ansluta till allt det som Gustav Fridolin säger.

Nu när man gör en i och för sig begränsad men ändå fördragsändring anser jag att man även ska lyfta fram frågan om fackliga rättigheter och ett socialt protokoll inom EU mot bakgrund av de EU-domar vi har sett som Viking, Rüffert, Laval med flera. Det är en förändring som bör ske. Jag återkommer till frågan under mötet på onsdag.

Jag undrar också om de planer på omvänd kvalificerad majoritet som har funnits när det gäller bötesföreläggande. Anser man inte att det behövs en fördragsändring för att genomföra detta, eller har man i praktiken släppt det hela?

Om man nu gör en begränsad fördragsändring, som inskränker sig till stabilitetsmekanismen, undrar jag om det inte finns en motsatsställning mellan den och no bailout-klausulen i fördraget. På vilket sätt är de förenliga med varandra? Det är väl så mycket bailout det kan bli i denna mekanism? Ser regeringen någon motsatsställning där?

Detsamma gäller ECB:s massiva stöd av statsobligationer i vissa länder. Europeiska centralbanken är väl nästan den enda institution som köper statsobligationer i dag från Grekland och Irland, tror jag. Det kanske finns någon ytterligare. Är inte också detta ett problem – att man har en no bailout-klausul som rimligen inte är 100 procent förenlig med detta agerande?

Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag kan inledningsvis konstatera att regeringens hållning skiljer sig från Vänsterpartiets och Miljöpartiets hållning, och det har tidigare bekräftats i nämnden.

När det gäller en fördragsändring som eventuellt krävs för att inrätta den permanenta krismekanismen har vi hela tiden verkat för att det ska vara en minimal sådan. Det ska inte innebära att man överför befogenheter till EU. Vi har haft en tydlig linje när detta har konstituerats.

Statsministern kommer att komma till EU-nämnden inom den närmaste tiden, och han kan mer utförligt redogöra för de här frågorna. Jag ska be min medarbetare Per Altenberg gå in på några detaljfrågor.

Anf. 32 Politiskt sakkunnige PER ALTENBERG:

Jag kan nämna angående no bailout-klausulen att detta är ursprunget till hela diskussionen och den tyska författningsdomstolens beslut. Det som är positivt med den överenskommelse som har träffats är att den inte innehåller något krav på EU-lagstiftning om en obligatorisk skuldstrukturering eller något beslut av EU-organ i den riktningen. Det gör att vi kan undvika omfattande fördragsförändringar.

I övrigt får vi hänvisa till finansministern som varit i nämnden tidigare.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi har som sagt haft finansministern här tidigare i dessa frågor.

Anf. 34 CARINA OHLSSON (S):

Vi kommer att ha ett möte till inför Europeiska rådet, precis som statsrådet sade, i nästa vecka. I det dokument som vi har fått kan man se att det mycket kommer att handla om kris och ökad hållbarhet. Då tar man upp bara det ena området, alltså den finansiella och ekonomiska delen. Då undrar jag om man kan lyfta in, som Jonas Sjöstedt tidigare sagt, social hållbarhet samt arbetsrättsliga och fackliga frågor.

Jag tycker att det är lite konstigt att det inte finns ett enda ord om det ekologiska och om att det precis nu pågår ett möte om klimatfrågan i Cancún. Räknas det inte längre som en kris över huvud taget? Det känns som att det är bortplockat. Det har funnits med tidigare. Man ser att det har tunnats ut mer och mer i mötena med Europeiska rådet.

Frågan är om man från svenskt håll kan lyfta in den frågan. Det är väl ändå bra om man reflekterar över det möte som just nu pågår och som, som det ser ut just nu, inte verkar gå så bra.

Anf. 35 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Vi ställer oss lite tveksamma till att använda oss av en förenklad fördragsändring då det handlar om ett så stort paket som dessutom kommer att ha skatteeffekter.

Vi tycker att det har debatterats för lite om den här saken. Det borde debatteras mer innan man fattar beslut. Då faller punkt 3, Europeiska rådets slutsatser, bort, anser vi.

När det gäller användning av medel på EU-nivå anser vi att de här frågorna kan vänta till senare toppmöte då vi inte har nått botten på den finansiella krisen än.

När det gäller strategiska partner och EU:s externa relationer ställer vi oss mot både punkt 6 och punkt 7 i slutsatserna, särskilt detta att EEAS hjälper den höga representanten att föra EU:s utrikespolitik. Det ser vi som rent överstatligt.

Montenegros anslutning till EU: Vi är generellt mot en utvidgning, särskilt med tanke på hur läget är i Europa just nu.

Vi anmäler avvikande mening utifrån detta.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattade inte riktigt, vad det gällande det sista som ni har avvikande mening?

Anf. 37 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, det gäller punkt 7 om Montenegros anslutning till EU.

Anf. 38 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Vi vill verkligen framhålla och stödja tanken att den här fördragsförändringen blir så begränsad som möjligt. Hur som helst lär det bli en väldig diskussion i många länder om hur det här kommer att hanteras. Jag vill starkt understryka det som Jonas Sjöstedt och Carina Ohlsson har framhållit, att ett sätt att verkligen få en ökad acceptans för hela det europeiska projektet är att regeringen kraftfullt driver frågan om fackliga och sociala rättigheter, som en balans i detta stora projekt.

Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Först till Carina Ohlssons fråga: Jag instämmer i att det råder en global klimatrötthet, och det har vi inte minst sett i rapporteringen från Cancún. Miljöministrarna kommer att träffas nästa vecka då de kommer att diskutera frågan mer utförligt.

Jag vill betona att vad gäller global hållbarhet, sustainability, med mera finns det invävt mycket i till exempel EU 2020. Man pratar om gröna jobb, tillväxt med mera. Det finns med, men visst kan vi arbeta ännu mer för att det ska bli tydligare. Det är viktigt att länder som exempelvis Sverige som haft en framskjuten position driver på när andra länder kanske inte har samma energi som de hade tidigare.

Som sagt kommer miljöministrarna att diskutera frågan nästa vecka, så då kommer vi säkert att få mer utförlig rapportering till nämnden.

Jag kan bara notera Sverigedemokraternas avvikande mening på de här punkterna, och jag tar till mig det som Marie Granlund lyfte fram.

Anf. 40 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag vill bara ha ett förtydligande. Kommer alltså miljöministrarna att diskutera frågan huruvida klimatfrågan ska behandlas på Europeiska rådet och Cancúnresultatet hanteras på Europeiska rådet, eller kommer de att diskutera Cancúnresultatet i sig? Att de tar upp Cancúnresultatet är fullständigt självklart, men det finns en fråga om inte detta bör behandlas av stats- och regeringscheferna, antingen vid det råd som är nu eller efter längre överläggningar om vad resultatet av Cancúnmötet blir och hur man ska förbereda sig inför nästa klimattoppmöte i Sydafrika vid rådet i februari.

Jag vill minnas att när frågan dryftades efter senaste Europeiska rådet i kammaren med statsminister Reinfeldt hänvisade han då till att frågan skulle lyftas fram i februari, vilket inte riktigt verkar vara så med tanke på förberedelserna inför det rådet.

Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag tar för givet att det kommer att bli en diskussion om uppföljningen av Cancúnmötet vid kommande Europeiska rådet. Det blir självklart en allmän diskussion både på mötet och i andra sammanhang.

När miljöministrarna möts kommer själva huvuddiskussionen att äga rum då man följer upp Cancúnmötet mellan fackministrarna som är ansvariga i sakfrågorna.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag på det sättet att den här diskussionen naturligtvis får ses mot bakgrund av att statsministern kommer hit nästa vecka. Det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna som motsätter sig Montenegros medlemskap i Europeiska unionen. För övrigt finns det stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna, med undantag för den avvikande meningen.

Då det inte finns några övriga frågor tackar vi Birgitta Ohlsson för i dag och glider över på utrikesministerns frågor.

2 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 22 november 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 13 december 2010

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Först har vi en fråga som gäller utvidgning på västra Balkan. Vi tar allt i ett sammanhang, förslagsvis.

Men vi börjar med en möjlighet till återrapport från möte den 22 november. Då utrikesministern inte har något att ta upp i detta avseende lägger vi återrapporten till handlingarna.

Det har tillkommit några punkter, och några punkter har fallit ifrån, men vi tar det allteftersom.

Då övergår vi till det som heter västra Balkan på utrikesministrarnas dagordning och som heter utvidgning på allmänna rådets dagordning.

Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Detta gäller lite mer än västra Balkan, det gäller även Turkiet och Island. Men det som ligger på allmänna rådet är den årliga genomgången av utvidgningspolitiken, grundad på den rapport som kommissionen kom med den 9 november och som diskuterats relativt vitt. Det här är den sammanfattning av slutsatserna som vi har kommit överens om, och jag utgår från att det är distribuerat till nämndens ledamöter. Det finns en del utestående frågor i detta sammanhang.

Vi företräder som bekant en positiv inställning till utvidgningspolitiken. Det som står om de olika länderna tycker vi utgör en relativt positiv ansats. Den är inte okontroversiell i varje enskilda detalj, men vi tycker nog att det ligger relativt rätt.

Turkiet: Där är det kända ståndpunkter. Jag utgår från att nämndens ledamöter har tagit del av kommissionsrapporten vad gäller utvecklingen i Turkiet. Det är i allt väsentligt positivt, men det finns återstående frågor.

Kroatienfrågan rör sig ävenså framåt. Det har funnits de, inte minst Kroatien självt, som vill sätta ett måldatum för att slutföra anslutningsförhandlingarna. Det sker inte. Det står att the conclusion of the negotiations is within reach. Jag tycker att det är klokt att göra på det sättet. Man vet aldrig, det kan uppkomma nya problem i förhandlingarna.

Om Island är det positiva formuleringar, förhandlingar pågår där.

Västra Balkan i övrigt: Det som har varit kontroversiellt är en del svårigheter fortfarande vad gäller skrivningarna om Kosovo. Hur man ska definiera Kosovo är en känd frågeställning som vi är vana vid.

Med Makedonien är det väl i huvudsak okej, även om vi där har namnfrågan som hänger över det hela och som ännu inte har fått någon lösning.

Beträffande Montenegro har vi varit angelägna om att man ska trycka lite hårdare på kampen mot den organiserade brottsligheten.

Albanien är det väl inga större svårigheter med, med Serbien inte heller egentligen. Det är frågan om samarbete med Krigsförbrytartribunalen,

men det fungerar, om vi bortser från att vissa resultat fortfarande är utestående, i allt väsentligt väl.

Bosnien: Det är en del formuleringar, och de återkommer. Diskussionen när det gäller slutsatserna förs sedermera på utrikesrådet hur vi ska formulera oss vad gäller kriterierna för stängandet av Office of the High Representative och möjligheterna att ta ytterligare steg i EU-integrationen. Det var ett val i Bosnien för några månader sedan, och det pågår nu en regeringsbildning >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det kan komma att ta avsevärd tid. Därefter finns en del konstitutionella frågor som måste lösas. Det kommenteras i det här papperet.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Hade utrikesministern någonting att säga om Island?

Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Inte mer än att vi är nöjda med skrivningarna här.

Anf. 47 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för genomgången. Jag har tre frågor vad gäller förhandlingarna med Island och hur du bedömer läget där.

Den första gäller fiskekapitlet. Hur ser förhandlingarna ut? När kan de slutas? Vad har islänningarna framfört för krav? Var ligger man i fiskeförhandlingarna, som ju är kanske det enskilt viktigaste kapitlet för Island?

Den andra gäller det monetära kapitlet. Det har varit isländska regeringsföreträdare som har uttalat sig lite mer skeptiskt om att gå in i EU:s valutaunion. Man kan kanske förstå varför. Har det rests några isländska krav på det området?

Den tredje är: Vad kan vara en rimlig tidtabell för att sluta de sista kapitlen för Islands del?

Anf. 48 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag är väldigt smickrad över frågorna. En sak har jag lärt mig under ett antal år i den europeiska politiken: Håll dig borta från fiskeripolitik.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Ska vi citera det när Eskil Erlandsson kommer hit?

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Eskil är fiskeriminister, han kan det här, jag kan det inte. Det är det ärliga svaret.

Jag hade vetat om man hade öppnat fiskerikapitlet, men jag tror inte att man har öppnat det kapitlet över huvud taget.

Med det monetära är det samma sak – det är inte öppnat. En av anledningarna till att det inte är öppnat är att vi har haft Icesfrågeställningen. Den är såvitt jag kan förstå löst, till större delen i alla fall. Den preliminära information vi har sedan i går är att man har löst den med bilate-

rala avtal med Holland och Storbritannien. Därmed skulle det vara möjligt att öppna det, men det kapitlet är inte heller öppnat.

Det allmänna läget är väl att jag bara hört positiva rapporter om de okontroversiella kapitel som är öppnade. Det är så man gör i sådana här förhandlingar i allmänhet – man börjar med det lättaste. Jag skulle tro, jag understryker tro, att fiskerikapitlet tar man upp mot slutet.

Jag vågar tyföljande inte göra någon prognos för när förhandlingarna kan vara avslutade, men som vi vet är många av de kapitel som ställer till problem i andra länders förhandlingar de facto avklarade i och med att de redan är medlemmar av EEA-avtalet.

Men jag är alldeles övertygad om att Eskil Erlandsson skulle sätta stort värde på att få lägga ut texten om fiskeripolitiken.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i fråga om utvidgningen, punkt 5 på allmänna rådet.

Då tar vi västra Balkan. Har utrikesministern mer att säga om just västra Balkan som är punkt 3 på utrikesrådets dagordning?

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är väl inte så mycket att tillägga. Jag tror att vi får en diskussion om Bosnienpolitiken ungefär med den inriktning som jag angav. Vi kommer att mötas på måndag, och då har vi bakom oss en helg med val i Kosovo. Det är möjligt att detta kan föranleda någon kommentar. Det vet vi inte. Men även där kan jag tänka mig att regeringsbildningen kommer att ta tid.

Även om det inte blir några ställningstaganden kommer det att finnas anledning att byta några ord vad gäller möjligheten att få i gång den dialog mellan Belgrad och Pristina som EU faciliterar på ett eller annat sätt. Vi hade hoppats att den skulle komma i gång tidigare, men i och med att blev nyval i Kosovo har den inte kommit i gång till dess.

Men där finns en beredskap framför allt på serbisk sida. Jag var där häromdagen för att få i gång den relativt snabbt. Det kommer inte att resultera i några spektakulära resultat i det korta perspektivet utan kommer att fokusera på olika typer av tekniska och praktiska frågeställningar innan man börjar närma sig saker och ting som kan vara lite politiskt känsliga.

Det är ungefär detta som ligger i västra Balkan-perspektivet nu.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 53 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Avsikten är ju att få in de här länderna i EU. Jag vill redan nu anmäla avvikande mening, för vad vinner vi egentligen med att ta med de här länderna? De är ju varken rätts säkra eller ekonomiskt stabila. Vi är alltså emot det arbetet i nuläget.

Anf. 54 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Frågan var vad vi vinner på detta. Det är en rimlig frågeställning. De här länderna är ju vare sig rätts säkra eller ekonomiskt stabila. Det är alldeles rätt.

Vad vi vinner är att *göra* dem rättssäkra och ekonomiskt stabila och därmed skapa förutsättningar för fred. Det är ingen oväsentlig vinst, vare sig för dessa länder eller för oss. Vi hade krig där nere i ett decennium. Vi drabbades av flyktingvågor och fick sända svenska soldater och väldiga insatser för att sedan med väldiga medel bygga upp dessa länder.

Om vi genom att utsträcka det europeiska samarbetet till dem kan ge dem rättsstater, fungerande ekonomier och rimliga framtidsmöjligheter tror jag att vi ska se det som en vinst också för Sverige.

Anf. 55 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Planen är väl att ta in dem 2015? Är det inte så?

Anf. 56 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej. Det tror jag inte. Möjligen Kroatien. Det är ju det enda land på västra Balkan som vi har anslutningsförhandlingar med för ögonblicket. Om det blir en lösning av den makedoniska namnfrågan kan den förhandlingen starta, och sedan har vi då Montenegro, Serbien och Bosnien som ligger en bra bit efter.

Vi har redan Slovenien, och 2015 kan vi väl hoppas att vi har Kroatien, men jag tror inte att vi har kommit lika långt med något av de andra länderna till dess.

Det här är rätt långsiktiga processer ibland. Det handlar ju om stats-, samhälls- och fredsbyggande. Det gör man tyvärr inte på en vecka. Jag skulle önska att det gick snabbt, men det gör det tyvärr inte.

Anf. 57 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det är alldeles riktigt som utrikesministern säger att det här kan ta väldigt lång tid.

Det är därför jag ställer mig väldigt tveksam till att man kan få de här länderna så pass rättssäkra och ekonomiskt stabila att det ska kunna vara möjligt att få med dem in i EU på ganska kort tid ändå.

Anf. 58 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det återstår att se, om man ska vara alldeles ärlig. Men det vore kriminellt att inte försöka, och det är det vi gör.

Det här är en process som är open-ended. Vi vill uppmuntra dem att göra dessa reformer. Vi hjälper dem att göra dem. Finns det någon garanti för att det lyckas? Nej – men vi kan konstatera att den europeiska integrationsprocessen hittills har åstadkommit närmast underverk när det gäller att reformera länder i god riktning, och det har varit till avgörande vinst för Sverige, både politiskt, säkerhetsmässigt och ekonomiskt i olika sammanhang.

Att slänga dörren i ansiktet på folk på Balkan tycker jag inte är någon vidare ansvarig politik, och det är en känd ståndpunkt från min sida.

Anf. 59 MARIE GRANLUND (S):

Med anledning av den här diskussionen skulle jag bara vilja säga att jag är väldigt glad att den borgerliga regeringen driver utvidgningsfrågorna på det sätt som tidigare socialdemokratiska regeringar har gjort, och jag hoppas att vi kommer att göra det framöver.

Anf. 60 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack, ministern, för redogörelsen! Jag vill understryka det vice ordförande Marie Granlund sade. Det vore orimligt om vi hade ett protokoll där det såg ut som att de enda åsikter som finns i nämnden är en kritik gentemot detta. Vi vet ju att det i både nämnden och parlamentet finns ett stort stöd, till och med bland de partier som ofta är de mest EU-kritiska, för att göra just de här sakerna, av den enkla anledningen att det har direkta effekter på oss själva att få fungerande demokratier när det gäller vilket samarbete vi har.

Vi kan också dra oss till minnes att inte vem som helst och hur som helst får sluta sig till unionen, utan det är en långsiktig process där man måste uppfylla en lång rad kriterier för att kunna bli medlem.

Sedan är det klart att unionen måste ha ett förhandlingsläge och en utgångsplan som sedan får justeras utifrån vilka av dessa krav man har kvalificerat sig till. Det är alltså inte så att vi släpper in diktaturer som är i halvt fall och där det är stor korruption, utan det är ju när man har klarat kriterierna för att vara rättsstat, demokrati, att tillvarata mänskliga rättigheter och en lång rad andra saker som man kan bli fullvärdig medlem.

Jag vill bara uttrycka det fulla stödet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 61 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag vill också bara säga att vi från Vänsterpartiets sida inte har någonting att erinra mot regeringens ståndpunkt i de här frågorna.

Sedan är det naturligtvis upp till länderna själva vad de vill, men det är deras sak att avgöra, och då ska man välkomna dem om de önskar det.

Om vi ser på Slovenien som är den medlem som finns på Balkan är det ju svårt att tänka sig en mindre bekymmersam EU-medlem – konstruktiv dessutom.

Anf. 62 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

För att ta vid där Jonas Sjöstedt slutade finns det nog andra betydligt äldre EU-stater som är mer rädda för att måttstocken om korruption plockas fram.

För oss som brukar framhålla rätten för medborgare i de länder som är inne i eller hoppas på att få gå in i anslutningsförhandlingar att själva avgöra om de slutligen ska gå in i EU eller inte är det så klart väldigt välkomnande att de hamnar i en situation där de kan få göra det fria valet – att de dels är i en process där man utvecklar rättsstaten, bygger upp goda institutioner och ett gott förhållande till EU, dels får sjysta villkor i anslutningsförhandlingarna och slutligen en god avtalstext att ta beslut om förhoppningsvis i folkomröstningar.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag vill fråga Margareta Sandstedt, eftersom jag var lite oklar. Vill du anmäla avvikande mening som går ut på att EU inte bör ta med några nya medlemmar?

Anf. 64 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det stämmer bra, herr ordförande.

Anf. 66 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Nej, inte Island. Vi är mer öppna för Island, för Island ligger inte i konflikt med sina grannländer eller några länder över huvud taget. Man har ett helt annat stabilt läge än de här länderna på Balkan.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar då på det sättet att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan om västra Balkan med ett undantag, nämligen avvikande mening från Sverigedemokraterna som motsätter sig nya EU-medlemmar med undantag för Island.

Då går vi söderut till Sudan, punkt 4.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Detta, herr ordförande, är en fråga som har varit på dagordningen vid flera tillfällen tidigare, och det har ju att göra med den folkomröstning som vi nu hoppas kommer att äga rum den 9 januari. Röstregistreringen är avslutad.

Här pågår ett förberedelsearbete – både ett arbete med att försöka förhindra att nya konflikter uppstår och en tankeverksamhet vad gäller de utmaningar som vi står inför lite längre fram. Det handlar både om statsbyggande och att hjälpa till i den sydsudanesiska stat som kan komma upp och den nordsudanesiska statsbildning som kommer fram ur den nuvarande sudanesiska staten.

Det är inte så mycket att säga om de slutsatser som föreligger, men vi framhåller från svensk sida gärna att vi måste ligga i framkant med förberedelserna för den hjälp med statsbyggande i södra Sudan som vi med all sannolikhet kommer att få ge – det vill säga att folkomröstningen med all sannolikhet kommer att ge det resultatet – när en statsbildning kanske börjar proklamerar fram emot sommaren.

Folkomröstningen är en sak, och sedan är väl det allmänna antagandet att det går en sexmånadersperiod eller någonting sådant innan man proklamerar den formella statsbildningen. Då kommer det att krävas mycket stora insatser av det internationella samfundet för att få detta att fungera. Det är framför allt inom Förenta nationernas ram, men Europeiska unionen kommer säkert att vara en rätt betydande aktör i detta sammanhang, vilket återspeglas i slutsatserna i olika avseenden.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i Sudanfrågan.

Vi går vidare till punkt 5 om Mellanöstern.

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Även här finns en text som ni säkert har sett. Den är distribuerad, och den förhandlas i dag. Därmed kan det väl bli vissa ändringar. Det återstår att se.

Jag skulle nog gärna se att man hade lite tydligare formuleringar när det gäller det som har inträffat under de senaste dygnen, det vill säga att Israel har vägrat att förlänga bosättningsmoratoriet. Nu står det ”We note with regret”. Vi försöker att få det där ett snäpp tydligare i formuleringen om vad vi tycker i detta sammanhang.

I övrigt vilar det här uttalandet på det vi har sagt tidigare, framför allt decemberslutsatserna från förra året som nu är den kanoniska texten vad det gäller den europeiska politiken i Mellanöstern.

Jag skulle tro, det vill säga, jag är helt övertygad om att vi vid sidan av detta får en fortsättning på den diskussion vi började lite på lunchen vid förra mötet: ett konstaterande av att vi faktiskt inte har någon fredsprocess i Mellanöstern och vilka slutsatser detta måste leda till.

Jag tror att det för närvarande finns ett betydande famlande. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Fru Clinton ska hålla tal senare i dag. Vi får se om det blir någon klar riktlinje ur det. Jag är inte så säker på den saken. Det sker ett betydande famlande nere i regionen, och här finns utrymme för nya initiativ. Där tror jag att det finns anledning att i tidsperspektivet en månad eller två fundera på en mer aktiv europeisk roll av olika slag.

Anf. 71 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

I vilken mån innefattar en mer aktiv europeisk roll på vilken vi ska fundera inom de kommande månaderna utifrån iakttagelsen eller slutsatsen att det för närvarande inte pågår någon fredsprocess i Mellanöstern också fortsatta eller utvidgade åtgärder vad gäller den europeiska handelspolitiken med Israel?

Anf. 72 JONAS SJÖSTEDT (V):

Min fråga gäller också situationen i Israel. Det finns ju anledning till oro om man ser på den israeliska regeringens politik. Det har funnits en del lagförslag den senaste tiden. Det fanns ett lagförslag som föll i Knesset om att man skulle förbjuda att man uppmärksammar Nakban, alltså fördrivningen av palestinier. Det skulle bli ett lagbrott i Israel. Det är rätt anmärkningsvärt om man gör det till ett lagbrott att uppmärksamma en folkfördrivning som är ett historiskt faktum.

Det föreligger nu ett förslag om att det ska bli förbjudet för israeliska medborgare och palestinier att uppmana till bojkott av israeliska produkter och bosättningsprodukter. Detta ska tydligen också omfatta utländska medborgare som kan avstängas från Israel i tio år om man uppmanar till bojkott av Israel eller bosättningsprodukter.

Det är beklagligt om Israel, som ändå någonstans är en demokrati, går mot en sådan utveckling. Reser ni frågor om den här utvecklingen när det gäller den israeliska motparten?

Anf. 73 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Svaret på den frågan är självfallet ja. Israel är, som sagt, en demokrati och dessutom en synnerligen livaktig och dynamisk demokrati där det finns starkt olika meningar företrädade, bland annat de meningar som Jonas Sjöstedt refererar. Vi kan väl dess värre konstatera att den typen av opinioner har fått en starkare förankring i det israeliska politiska livet under senare år. Det handlar om långsiktiga politiska demografiska för-

ändringar som vi ser som också leder till dessa politiska förändringar, som vi har anledning att vara bekymrade för.

Det finns också några andra lagförslag, som Jonas Sjöstedt inte nämnde men som skulle kunna passa in i hans uppräkningslista, där beslut dessutom är fattade, till skillnad från bara förslag. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det finns sådant som är mycket bekymmersamt. Jag håller helt med om det.

Gustav Fridolin frågar om det innefattar handelspolitiken. Svaret är nej. Jag tillhör som bekant inte dem som tror något vidare på det här med handelsrestriktioner och att man påverkar länder med hjälp av det. Jag tror snarare att det kan vara kontraproduktivt.

Om jag går tillbaka till frågeställningen om det israeliska samhället tycker jag snarast att vi har anledning att öka vår kontaktyta med olika delar av det israeliska samhället för att påverka dem långsiktigt. Jag tror inte att isolera dem är vägen att påverka dem, utan snarare att utöka kontakterna så att de hör vad vi tycker, så att de känner den förändring i stämningssläget gentemot Israel som håller på att ske i stora delar av västvärlden och som långsiktigt är någonting som inte är bra, försiktigt uttryckt, utan till och med farligt för Israels framtid.

Det gäller också den fråga som jag glömde att nämna, det vill säga Gazafrågan, som står på dagordningen. Där har vi tillsammans med amerikanerna arbetat intensivt med de israeliska myndigheterna för att få till stånd en ändring av politiken. Där får man säga att det rör sig lite – alldeles för långsamt, enligt vår mening. Men vi fick ett nytt beslut av den israeliska regeringen, i förrgår eller för tre dagar sedan, där man nu lättar på möjligheterna till export också.

Det är två saker som vi har tagit upp under den senaste tiden. Dels är det byggnadsmaterial, att få in det på ett annat sätt än vad som var fallet tidigare. Det har nu skett nya lättnader, men jag kan dem inte i detalj för de har kommit nyligen. Dels är det exportmöjligheter. Vi har varit mycket envisa med att säga att det måste finnas möjlighet att exportera från Gaza. Annars får man aldrig någon ekonomi som står på egna ben, utan då blir det bara biståndsberoende i evig tid. Nu öppnar de upp en del för export. Det är bra. Det är med all sannolikhet inte tillräckligt, men det visar i det här fallet att en engagemangspolitik kan ge vissa resultat i en i övrigt – det medger jag – relativt mörk bild.

Anf. 74 MARIE GRANLUND (S):

Utrikesministern sade att han har för avsikt att skärpa några av de här skrivningarna, och jag välkomnar verkligen det. Min fråga är bara: Tror utrikesministern att detta också kommer att bli EU:s uppfattning i slutändan?

Anf. 75 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Utrikesministern bollar upp något för en större politisk diskussion, vilket jag ska försöka avhålla mig från, även om det är klart att flera historiska referenser kommer upp i ljuset.

Jag välkomnar en engagemangspolitik, så som utrikesministern uttryckte det. Jag tror att en engagemangspolitik också kan innefatta inslag av förändringar i handelspolitiken. Så har en engagemangspolitik i Sve-

2010/11:15
10 december

rige traditionellt sett ut, till exempel mot Sydafrika. Jag tror inte att någon uppfattade att vi isolerade sydafrikaner därför att vi gjorde förändringar inom handelspolitiken.

Jag välkomnar ett starkt utbyte med Israel. Jag tycker att det är positivt att man talar så mycket man kan med olika delar av det israeliska samhället. Jag skulle själv gärna snart åka till Israel och väntar på att mitt utvisningsbeslut ska hävas inom ett par år så att detta kan bli möjligt. Det är inte alltid så att en vilja till engagemangspolitik möts av samma välkomnande som vi har. Jag hoppas därför att de här lagförslagen inte blir verklighet, för då riskerar jag väl att få ytterligare tio års moratorium på att få komma in i landet.

Det är inte heller så, som utrikesministern vill få det att låta som, att man inom EU uppfattar handelspolitiken och det diplomatiska samtalet som två skilda delar. Vi har ganska nyligen fattat beslut om att inte uppgadera handelsförhållandena med Israel med hänvisning till situationen i fredsförhandlingarna och situationen mellan Israel och de palestinska myndigheterna. Av den anledningen kan man så klart också öppna dörren för att titta på handelspolitiken i stort eller särskilda delar av handelspolitiken om man tror att det skulle kunna vara verkningsfullt, vilket jag tror.

Här finns också en fråga om konditionalitet. Vi lyfter ju handelspolitiska frågor väldigt kraftfullt och väldigt tydligt i dialogen med Israel, nämligen vikten av att få till en öppen handel med Gaza. Om man inte når framgång där, om Israel fortsätter att blockera möjligheterna för en positiv ekonomisk utveckling i Gaza genom att begränsa möjligheterna för Gazaborna att genomföra export, borde man i verktygslådan ha att också lyfta fram frågorna om hur Israel, de som då statligt begränsar möjligheten att exportera för sin motpart i denna konflikt, kan exportera till oss.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att utrikesministern sade att handelspolitiken inte kommer upp den här gången. Var det inte så?

Anf. 77 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag tror, herr ordförande, att utrikesministern delvis har att välja själv vad han ska ta upp utifrån samråd med EU-nämnden. Han kan ju bli övertygad av mina argument.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Men det är jag som försöker styra förhandlingarna här mot ett avslut.

Anf. 79 FREDRICK FEDERLEY (C):

Jag vill bara understryka ministrarnas hållning, och gärna att man poängterar att det finns saker som just nu sker i Israel som är av mycket oroande karaktär. Det vill jag säga som mycket stark Israelvän. Men mycket av det som är mitt goda öga till Israel är just att man har öppenheten i samhället, att man är en demokrati och att man har yttrandefriheten. I samma sekund som man börjar beskära den minskar ju detta. Jag tror att det är en allmän uppfattning i Sverige att i samma sekund som de börjar beskära sig själva kommer de att tappa stöd.

Om jag får ett ord med i laget: Om det skulle vara så att utrikesministern mot all förmodan hade blivit övertygad av ledamoten Gustav Fridolins argumentation kring handeln vill jag inte se att det blir en svensk linje där vi begränsar handelsmöjligheterna. Vi ser ju allt oftare att konsekvenserna av handeln får en alltmer uppretad befolkning i de olika länderna, och det är precis rakt motsatt mot vad man behöver nu. Nu behöver det israeliska folket ställa ett tungt politiskt krav på Knesset och på regeringen så att de får en annan inriktning på politiken.

En begränsad handel mellan Sverige och Israel, som har varit utvecklande och blomstrande under många år, skulle kunna komma att leda i rakt motsatt riktning och spela helt fel krafter i händerna. Jag skulle avråda ministern från att lyfta fram dem. Men jag tror att ministern hade insett det själv.

Anf. 80 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag börjar med vice ordförandens fråga om möjligheterna att få en skärpning av texten>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< De här texterna kräver som bekant enhällighet.

Jag lyssnade uppmärksamt på Gustav Fridolin, självfallet. Jag hoppas att du får möjlighet att åka tillbaka till Israel som en del av engagemangspolitiken.

Jag bekämpar mycket tanken att man kan ha ekonomiska medel för att straffa folk av olika slag därför att de har en felaktig politik, icke minst i Gazafrågan. Det är precis den linje som hökarna i Israel driver gentemot Hamasstyret i Gaza. De säger: Där ska vi strypa handeln för vi tycker inte om den politik som bedrivs av Hamas. Det gör inte vi heller. Situationen för mänskliga rättigheter i Gaza är förfärlig. Men vi säger att det är de enskilda människornas välbefinnande och möjligheten till långsiktiga förändringar som vi vill underlätta genom att öppna för handel även om det är Hamas som är i styret och driver eländig politik.

Det verkar kanske som om Gustav Fridolin har hamnat i lite dåligt sällskap i argumentationen i den här frågan.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens här intagna ståndpunkt i nämnden.

Vi går vidare till punkt 6, som är Somalia/Afrikas horn. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Man kan säga någonting om detta också. Utvecklingen är bekymmersam, om jag uttrycker saken försiktigt. Det gäller både utvecklingen på marken i Somalia, självfallet, och den förlängning av Atalantamissionen med två år som det nu har fattats beslut om. Atalantamissionen har varit en framgång i ett avseende, det vill säga eskorten av World Food Programmes livsmedelstransporter framför allt till Mogadishu. Det är hundra procent framgång i detta.

Att det blir en stor framgång i övrigt skulle jag nog inte vilja säga. Även om man kan tricksa med siffrorna fram och tillbaka och säga att det är något färre kanske just nu i piratverksamheten har de lösensummor som de tar ut för båtarna ökat rätt ordentligt. Det innebär att lönsamheten

i den somaliska piratbranschen har ökat relativt dramatiskt. Det innebär i sin tur att vi kan vara rätt säkra på att det attraherar nya investerare, kan man nästan säga, att ge sig in i denna verksamhet. Här måste vi, tycker jag, titta på andra medel än de vi hittills har använt för att försöka få bukt med detta problem.

Vi har också en utbildningsinsats i Uganda, EUTM, till stöd för den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor som vi har anledning att titta på.

Dessutom har vi lagföringsfrågan. De pirater som arresteras på ett eller annat sätt ska ju lagföras. Detta är en rätt komplicerad och omständlig process som nu kräver överenskommelser med de olika länderna, och det finns en bristande entusiasm i en del av dessa länder för att göra detta i alltför stor skala.

Anf. 83 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag noterade tidigare – med en lättsam ton, ska väl understrykas till protokollet – hur utrikesministern avhöll sig från att kommentera fiskeripolitiken inom EU alltför nära. Det finns dock frågor som inte går att hänskjuta till Eskil Erlandsson men som har väldigt nära koppling till fiskeripolitiken.

Kommer det i den här diskussionen att dyka upp frågor som rör lagföring av de pirater som har hemvist inom EU? Kommer det att diskuteras frågor om det illegala fisket utanför Somalias kust, som är en av drivkrafterna bakom bland annat piratverksamheten och svårigheterna att få en ekonomi att fungera i Somalia, där också europeiska fiskefartyg finns inblandade?

Anf. 84 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag delar Gustav Fridolins uppfattning. Jag tycker att det är viktigt att självklart att bekämpa alla former av piratverksamhet men också se problemet i ett större sammanhang. Där är det omfattande tjuvfisket utanför Somalia en stor fråga. En annan är den ofta förekommande illegala dumpningen av kemiskt avfall utanför Somalia, som är en förskräcklig verksamhet och som kanske skulle kunna bekämpas av Europeiska unionen på ett mer aktivt sätt.

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Jag får väl då ge mig in i fiskeripolitiken trots allt – det är ofrånkomligt.

Frågan står inte omedelbart på dagordningen. Men vi hade en diskussion om detta för ett bra tag sedan – jag kommer inte ihåg när. Det var framför allt ett medlemsland i EU som misstankarna riktades mot när det gällde en del av de stora fartyg som var inne och bedrev fiskeriverksamhet. Ett av dem hade blivit utsatt för ett kapningsförsök, och det var i det sammanhanget diskussionen kom upp. Då hävdades det att problemet var av numera mycket begränsad omfattning. Jag kan gärna gå tillbaka och kontrollera detta, vilken information vi har.

Den illegala dumpningen: Det hävdas också framför allt att vi har att göra med rester av sådant som inträffade tidigare, mycket farliga och mycket omfattande rester av detta som har spolats upp på stränderna. Det är klart att detta är någonting som vi har anledning att vara mycket vaksamma på. Jag har väl anledning att anta att de som bedriver sådan där

verksamhet, om de nu fortfarande gör det, är mer försiktiga, av den enkla anledningen att det finns västliga marina fartyg i närheten. Även om det inte ingår i det explicita mandatet är jag rätt övertygad om att om detta observerades skulle det allra minst i alla fall rapporteras på ett sådant sätt att det blir föremål för politiska ingripanden. Några sådana rapporter har jag inte sett.

Jag delar bekymren på dessa två punkter.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Det förefaller vara läge för ett initiativ från dem som sitter i utrikesutskottet för att eventuellt inhämta mer kunskap.

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna på punkt 6.

Vi går vidare till punkt 7, Afghanistan. Vi hade Gunilla Carlsson här i nämnden så sent som i förrgår och diskuterade utförligt de civila insatserna. Jag vet inte om det här kommer att diskuteras mer.

Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är den handlingsplan som vi antog förra året som vi avrapporterar, och den handlar om de civila insatserna. Jag vet inte vad Gunilla Carlsson sade, men jag skulle tro att det som hon sade i allt väsentligt täckte in det som kommer att diskuteras här. Det är ingen beslutspunkt i detta fall.

I mina papper står det att det är en diskussionspunkt, och mina medarbetare hävdar att jag har rätt, och det är alltid glädjande.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Vi utgår från att det är en diskussionspunkt.

Anf. 89 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Då är det ingenting som vi ska besluta om.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Nej, men det går att anmäla en avvikande mening.

Anf. 91 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, det vill jag gärna göra för även här ser vi lite brister i handlingsplanen. Jag kan nämna till exempel svagheten i att president Karzai inte verkar vara rädd för att anställa en knarkkung i en provins. Detta har jag läst i den brittiska tidningen The Guardian.

Om sådana uppgifter och rykten florerar ställer vi oss tveksamma till huruvida EU:s arbete inom Sub-national Governance verkligen är så effektivt och genomtänkt i denna fråga.

Sedan har vi en annan aspekt på detta. Det är två myndigheter som är i luven på varandra. Vi har Valmyndigheten och Justiedepartementet. Den ena myndigheten vill gå in och häkta medlemmarna i den andra myndigheten. Det vittnar om lite kaos.

Det anmärkningsvärda är att handlingsplanen vill stödja och förstärka justitiesidan, den demokratiska processen och samordningen mellan

myndigheter. Det är förvisso gott, men det är mycket höga ambitioner. Detta har inte heller infriats.

Sedan ställer vi oss tveksamma till att EU stöder transitavtalet mellan Afghanistan och Pakistan. Det vore fel att stödja transitavtalet innan man har fått ned drogtrafiken och fått en fullgod gränskontroll. Det borde rimligtvis vara så att man jobbar tvärtom.

Jag ska sammanfatta vår avvikande mening. Den handlar om presidentens omdöme i denna fråga. Den handlar också om att vi ser med oro på dessa tvister mellan myndigheterna – Justitiedepartementet och Valmyndigheten. Slutligen handlar den om transitavtalet mellan Afghanistan och Pakistan.

Anf. 92 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Margareta Sandstedt har alldeles rätt i påpekandet att Afghanistan långt ifrån är en perfekt stat och att det finns betydande problem i detta samhälle. De problem som finns där kan vi diskutera rätt länge.

Sedan förstod jag inte riktigt hennes invändning. Har vi för höga eller för låga ambitioner från regeringens och från EU:s sida? Ska vi göra mer för att lyckas bättre? Margareta Sandstedt sade att vi ännu inte har lyckats skapa en fungerande rättsstat i Afghanistan. Jag instämmer helt i den bedömningen. Då är frågan: Ska vi göra mer för att kunna lyckas lite bättre, eller ska vi kasta in handduken och säga att vi inte bryr oss om det? Det är de två handlingsvägar som är möjliga.

Transitavtalet är ett mycket viktigt avtal. Detta gäller inte bara Afghanistan. Man kan säga att det gäller även Pakistan. Ska man få dessa länder att fungera på lång sikt måste ekonomierna fungera. Ekonomierna kan bara fungera om man – nu kommer vi tillbaka till handelspolitiken – har en öppen handel, så att afghanska bönder kan exportera sina frukter, sina nötter, sina mattor eller vad det är som de kan producera till de marknader som finns, i detta fall Pakistan. Så småningom kanske man kan öppna gränsen mellan Pakistan och Indien så att de har tillgång till en marknad som då kommer att börja närma sig två miljarder människor.

För närvarande har dessa gränser varit mycket svåra för normal hederlig handel. Är man droghandlare går man inte via tullstationen, som bekant, utan då kör man över på något annat ställe. Men ska man frakta sina frukter på en lastbil måste man gå via tullstationen. Då är det klart att det är bättre att man har detta avtal, och det har förhandlats i hur många år som helst och det börjar verkställas. Det är väldigt bra.

Anf. 93 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har en helt annan fråga. Jag undrar över Carl Bildts syn på förhållandet mellan Pakistans säkerhetstjänst och talibanerna. Hur skulle du vilja karakterisera den?

Anf. 94 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag sade lite skämtsamt att den frågeställningen inte omfattas av EU:s handlingsplan, så den ligger lite utanför.

Jag kan bara ärligt säga att vi inte vet allt om detta. Vi vet att det historiskt har varit en synnerligen nära relation >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sedan har relationen blivit lite mer komplicerad därför att talibanerna själva nu har en betydande gren i Pakistan. Det är ingen tvekan om att det där är en akut konfrontation mellan de pakistanska säkerhetskrakterna och de pakistanska talibanerna. Relationen till de afghanska talibanerna är lite mer mångfasetterad. Vi har inte, i alla fall inte från svensk sida, full insikt i alla delar av denna relation. De hävdar, förmodligen med viss rätt, att de har en nyckel till möjliga fredsförhandlingar, såtillvida att de kan ge grönt ljus till detta. Det är inte säkert att de kommer att äga rum bara därför att Pakistan ger grönt ljus >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 95 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag går tillbaka till transitavtalet. Vi vet att droghandeln i Afghanistan är enorm. Om jag inte har fel källor uppgår den till ungefär 22 procent av bnp. Om utrikesministern tror att ekonomin kommer att stärkas enbart av att grönsaker och frukt går över gränserna är utrikesministern nog en smula naiv. Jag tror att en omfattande handel med droger kommer att ske, och jag anser därför att det är fel att stödja ett sådant transitavtal.

Anf. 96 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är faktiskt just nötter och frukt som det handlar om. Områdena nere i Helmandprovinsen är mycket bördiga. Under lång tid var det betydande utvecklingsinsatser där – biståndsinsatser – framför allt från amerikansk sida historiskt sett för att bygga upp bevattningssystem för att detta skulle fungera. Bönderna odlar de bästa granatäpplena och även tomaterna och så vidare. I samband med kriget förföll alla dessa system, bevattningssystem och annat. Den enda gröda som då egentligen var möjlig att odla för dessa stackars bönder som skulle överleva var vallmo och opium. Det är en relativt enkel gröda att odla. Jag vill inte påstå att jag är expert på allt detta. Men det sägs att det är enkelt att odla vallmo. När man väl får tag på dessa frön är de lätta att transportera och lätta att smuggla. Förfallet av de normala handelsvägarna och bevattningssystemet gjorde att dessa bönder tvingades, för att de skulle överleva, in i det som var en enkel och mycket lönsam produktion.

Nu ska vi försöka vända denna utveckling genom att göra det möjligt för människorna där att odla vanliga saker. Det kan vara vete, granatäpplen eller nötter. Man kan säga: Vad är det? Men om det finns en marknad med två miljarder människor alldeles intill blir det rätt mycket granatäpplen och rätt mycket nötter som ska produceras. Men då fordras det att dessa saker kan komma över gränsen och att det finns handelsavtal. Om det inte finns handelsavtal för granatäpplen och nötter kommer dessa människor fortsätta att producera opium för den handeln regleras icke av handelsavtal kan jag försäkra, utan den sker på helt andra smuggelvägar som går vid sidan av gränsstationerna. Det gäller alltså att få i gång dessa handelsrelationer. Det kan vara nötter och granatäpplen som gör det möjligt för dessa bönder att faktiskt börja odla de alternativa grödor som gör att de kan sluta med denna narkotikahandling som, inom parentes sagt, drabbar oss direkt på gatorna i Stockholm. Det är ett jätteproblem. Det talas om att narkotikahandeln utgör 22 procent av bnp. Jag tror att siffran är högre. I den mån vi har några siffror är det 93 procent av världens opiumproduktion som sker i tre fyra provinser i södra Afghanistan

som tidigare var mycket bördiga jordbruksområden. Men de normala jordbruksmöjligheterna slogs sönder av krigen, och nu försöker vi återupprätta dem bland annat genom handelsavtal. Stoppas man dessa bönders möjligheter till denna handel garanterar man att man låser fast dem i narkotikaproduktionen. Det kan inte vara riktigt Sverigedemokraternas politik.

Anf. 97 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar för den ytterligare informationen. Med tanke på det som utrikesministern berättade och som det ser ut i dagsläget tar jag tillbaka den avvikande meningen när det gäller transitavtalet, men jag vidhåller de övriga avvikande meningarna.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, men jag uppfattade inte vad Margareta Sandstedt sade. Är det så att Sverigedemokraterna har en avvikande mening här som går ut på att ni motsätter er EU:s handlingsplan för Afghanistan och Pakistan?

Anf. 99 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, vi motsätter oss det. Det är två punkter när det gäller vår avvikande mening som jag vill nämna om det ska förtydligas. Det gäller att vi ser brister i fråga om presidentens omdöme. Han kan till exempel tillsätta en knarkkung i en provins.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Men är slutsatsen av den observationen att EU inte bör ha en handlingsplan för Afghanistan och Pakistan?

Anf. 101 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Som det ser ut i nuläget anser vi det. Jag får anmäla avvikande mening i fråga om handlingsplanen.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Betyder det att EU inte bör ha den handlingsplanen?

Anf. 103 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Inte som det ser ut just nu.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag på det sättet att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna men med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Är punkt 8 om strategiska partner struken?

Anf. 105 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, den är inte struken. Det ska vara en middagsdiskussion som jag tror kommer att handla om en hel del annat också. Jag ska därför inte spilla mycket tid på detta.

Vi har haft en diskussion om relationen till så kallade strategiska partner som inleddes i slutet av sommaren och i början av hösten. Topp-

mötet var i september. Det handlar framför allt om USA, Ryssland, Kina och Indien. Vi kommer att fortsätta den diskussionen på måndagskvällen. Om jag ska vara alldeles ärlig tror jag det blir rätt nebulös. Jag tror att detta blir mer operativt först när vi går in i mer konkreta diskussioner om de olika länderna. Vid utrikesministermötet i januari kommer vi att fokusera på relationen till Ryssland. Jag skulle därför vilja vänta med att redogöra för nämnden intill dess att vi befinner oss i diskussion om de enskilda länderna. Det blir lite nebulöst när vi är på detta övergripande plan. Där säger vi nämligen i största allmänhet att vi ska ha goda relationer, att vi ska utveckla relationerna och att vi på olika sätt ska förbättra relationerna, och det är svårt att vara emot.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Vi går vidare till punkt 9 om Moldavien. Det är en diskussionspunkt. Utrikesministern var där häromdagen.

Anf. 107 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, det var jag. Det är dock inte det som är huvudsyftet i diskussionen.

Moldavien hade parlamentsval den 28 november. Det har varit en instabil situation där alltsedan de två parlamentsvalen förra året och misslyckandet med att välja en president. Valet den 28 november gav ett ökat stöd till den regerande alliansen för europeisk integration men inte ett tillräckligt stöd för att en president skulle kunna väljas. Nu pågår en regeringsbildning.

Anledningen till att den polske utrikesministern Radek Sikorski och jag var där på ett snabbbesök i förrgår var att vi skulle sända europeiska signaler om att vår dörr fortsatt är öppen för Moldavien när det gäller förhandlingarna om ett associationsavtal, ett så kallat deep and comprehensive free trade agreement, och en viseringsdialog för att kanske ge dem lite av ett incitament att fortsätta på den europeiska väg som de faktiskt icke utan framgång har slagit in på under det senaste året.

Det här är Europas fattigaste land, med djupgående konflikter. Vi har Transnistrienkonflikten, och det finns andra motsättningar i det moldaviska samhället, så man är beroende av ett europeiskt stöd.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Och hur gick de samtalen?

Anf. 109 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi träffade alla partiledare där. De har ett starkt kommunistparti, vilket ju kan vara kul att veta. Det är inte starkt bara i valmanskåren, utan det är också ett ideologiskt rätt gammalt parti. Om man är intresserad av nostalgiturism rekommenderas ett besök på det moldaviska kommunistpartiets huvudkontor. Det är Lenimbyster utanför och Lenintavlor inne, och hammaren och skäran och sådana där saker. Det är alltså 30 procent av valmanskåren som de representerar, så vi har alltid fört artiga samtal med dem.

Det är klart att kommunisterna vill försöka bilda regering genom att få loss ett av partierna från Europaalliansen, framför allt det så kallade demokratiska partiet, som man för ögonblicket förhandlar med. Om detta kommer att lyckas eller ej återstår att se. Problemen har delvis att göra med att man kanske inte har den erfarenhet av koalitionspolitik, samordningskanslier och sådant som vi har kommit att utveckla i Sverige och andra europeiska länder, och det innebär att det är rätt mycket personliga motsättningar av olika slag som präglar det hela. Det finns en misstänksamhet om att ifall man ger den ena en viss post kommer han att missbruka den för något annat syfte. Det var nog också därför värdefullt att vi kunde informera och diskutera lite om hur regeringsbildning och regeringssamarbete går till i andra länder och hur det skulle kunna gå till där också.

För ett år sedan var ekonomin i synnerligen djup kris, delvis på grund av att världen var i kris och delvis på grund av att den ekonomiska politik som hade bedrivits var förfärlig. Man har genomfört ett mycket tufft IMF-program. Värt att notera – det har varit flera sådana exempel på senaste tiden – är att till och med regeringar som genomför mycket tuffa och skenbart mycket impopulära ekonomiska saneringsprogram vinner val. Den här regeringen ökade alltså sitt väljarstöd trots att man hade genomfört ett ekonomiskt saneringsprogram som med alla rimliga mått mätt borde ha störtat dem i det politiska fördärvet. Det är ett positivt tecken.

Anf. 110 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för en genomgång av en intressant fråga, som ju på sikt hänger samman med tidigare frågor som vi har talat om, västra Balkan och dialogen med länder i den här delen av Europa.

Ett politiskt partis intresse för kitsch behöver ju inte alltid stå i direkt samband med dess politiska program. Ibland kan det till och med finnas ett motsatt samband, alltså att man försöker kompensera för att man uppfattas ha gått ifrån de principer man en gång stod för.

Om jag kan saken rätt har det moldaviska kommunistpartiet genom åren haft en del olika inställningar till samarbete med Europeiska unionen. Därför vore det intressant att höra utrikesministerns analys av vad resultatet skulle bli för samarbetet mellan EU och Moldavien om det uppstår en annan regering i Moldavien än den som nu har styrt. Det blir ju i så fall inte en ren kommunistregering utan en koalitionsregering. Finns det anledning att tro att det moldaviska kommunistpartiet då går tillbaka till den position man under ett antal år intog, där det fanns vilja till både dialog, ett närmare samarbete och till och med på sikt associationsavtal med EU?

Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag tänkte ta upp en annan fråga, nämligen trafficking. Det har ju varit ett stort problem att moldaviska kvinnor och barn har varit utsatta för trafficking, och Moldavien har också varit ett dystert transitland. Man har inte alltid haft intrycket att moldaviska myndigheter har bekämpat detta. Ser ni någon ljusning därvidlag? Hur ser samarbetet med moldavisk polis och med rättssystemet ut för att komma åt den här verksamheten?

Anf. 112 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Först tar jag Gustav Fridolins fråga. Det är alldeles riktigt. Bara för att det står en Leninbyst i trädgården ska man inte tro att de tror på Lenin. När det moldaviska kommunistpartiet och president Voronin styrde landet, med mycket fast hand, samarbetade vi visst med dem och försökte uppmuntra dem på den europeiska vägen, och de ville slå in på den europeiska vägen, för de ser det som den enda möjligheten för landet.

Vad skulle då bli konsekvensen om de återkom till makten? De skulle säkert fortsätta. Det är jag helt övertygad om. Det sade de också när vi träffade dem, och jag har ingen anledning att tvivla på detta. Däremot tror jag att de inte skulle ha lika lätt att genomföra de åtgärder som krävs.

Vi står inför en förhandlingsöppning när det gäller deep and comprehensive free trade. Det är klart att det underlättas om det är en regering som ideologiskt tycker att frihandel är bra, men det försvåras av en regering där den ideologiska entusiasmen för den typen av politik är mer begränsad. Därmed kommer kanske inte huvudinriktningen att förändras, men takten kommer att bli väsentligt lägre, och det är enligt min mening negativt för Moldaviens utveckling.

Detta för oss in bland annat på frågan om trafficking. 40 procent av Moldaviens arbetskraft finns utanför landet. Det beror helt enkelt på de miserabla omständigheterna i landet. Det går inte att finna någon framtid där. Då söker man sig andra vägar. Det kan vara illegal migration. Det kan vara trafficking eller annat. Människor i desperata situationer söker de möjligheter som finns.

Därmed handlar det både om att ha samarbete med polismyndigheter och sådant men ännu mer om att lyfta de ekonomiska förutsättningarna för detta land. Annars får vi ingen varaktig lösning på detta problem.

Jag ska lägga till att vi också har regionen Transnistrien, som ligger utanför de moldaviska myndigheternas kontroll och som är en hård för alla möjliga och omöjliga typer av smuggling. Människohandel är bara en del av hela den smugglingsekonomi som är centrerad kring Transnistrien. Detta är ju ett starkt skäl till att vi, inte minst i dialogen med Ryssland om europeisk säkerhet, till Moskva säger: Lackmustestet för vad ni säger om europeisk säkerhet är om vi kan lösa de frusna konflikterna, och den som ni borde hjälpa oss att lösa är Transnistrienkonflikten.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Återigen: Detta är ett litet land som inte ser så stort ut på kartan, men det påverkar oss direkt via trafficking, illegal migration, smuggling och sådant om vi inte lyckas stabilisera läget.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna beträffande Moldavien.

Nu går vi vidare till punkt 11 om Iran.

Anf. 114 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det finns inte så mycket att säga om detta ärende. Här kommer Catherine Ashton att informera om de samtal som fördes i Genève i måndags och tisdags. Det var den första förhandlingsomgången på ungefär ett år mellan Iran och de så kallade 3+3 eller 5+1, eller hur man nu väljer att kalla dem.

Från min utgångspunkt var ribban för framgång för samtalen att man skulle komma överens om att träffas igen, och det gjorde man. Man kommer att träffas igen i slutet av januari i Istanbul, och då kommer man att börja närma sig substansfrågorna. Vår inställning har varit – illustrerad bland annat av amerikanska telegram numera, men den har ju inte varit någon hemlighet för EU-nämnden – att vi inte tror att sanktionspolitik är det som leder till resultat i den här frågan, utan förhandlingsvägen är den väg som möjligtvis kan föra framåt. Därmed har vi anledning att notera med tillfredsställelse att förhandlingarna har kommit i gång.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna.

Då kommer vi till något som på min dagordning kallas Tillkommande punkter. Det är en diskussionspunkt om OSSE. Jag tror att utrikesministern har varit inne på detta en gång tidigare.

Anf. 116 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag kan nämna detta mycket kort. Det är alltså en uppföljning av det toppmöte vi hade med OSSE i Astana i förra veckan, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad man hade hoppats på var att man skulle komma överens om en handlingsplan. Det föll. Det var inte möjligt att komma överens, och det hade att göra med de frusna konflikterna. Det var framför allt Transnistrien man hade hoppats på och i lite mindre grad Georgien, för där är motsättningarna stora, så det fanns inget hopp om att kunna överbrygga den konflikten. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Därmed föll den grundläggande enigheten mellan OSSE-staterna.

Från svensk sida inriktade vi oss väldigt mycket på att det inte skulle ske någon devalvering av grundläggande texter om demokrati och mänskliga rättigheter. Jag skulle inte säga att vi var till hundra procent framgångsrika, för det blev en lite tunnare text, men vi lyckades i alla fall rädda de avgörande formuleringarna efter ett omfattande förhandlingsarbete.

Vi ska alltså utvärdera EU-rollen på mötet och ha lite synpunkter på vägen framåt när det gäller de här frågorna. Det blir alltså mer en informell diskussion. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag tycker att han i allt väsentligt har rätt på den punkten, men den gemensamma utrikespolitiken är ju work in progress, lindrigt uttryckt, och här var det alldeles uppenbart att progress is needed.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen och går vidare till Kongo. Det är en beslutspunkt.

Anf. 118 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är bara en A-punkt, tror jag, om att vi vill att valen i Kongo ska vara bra.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:
Det finns tydligen slutsatser...

2010/11:15
10 december

Anf. 120 Utrikesminister CARL BILDT (M):
De kom nu, sägs det här.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:
De kom i morse, hör jag här.

Anf. 122 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det är väldigt svårt att ha avvikande mening om det som står i dem.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:
Då sammanfattar jag detta som att det finns stöd för regeringens
ståndpunkt i denna fråga.

Jag har en lista på tillkommande övriga frågor här, men de är work in
progress. De punkter jag har på listan här gäller Kaliningrad och gräns-
trafik, kristna minoriteter i Irak, Somalia – men den punkten har vi redan
klarat av, så den måste strykas – och eventuellt Elfenbenskusten. Stäm-
mer det?

Anf. 124 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det finns ju en punkt "Any other business", där utrikesministrarna
kan ta upp och aktualisera frågor. Det är väl inte osannolikt att Elfen-
benskusten tas upp >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och
sekretesslagen** <<<. Jag har ingen information om detta, men vår stånd-
punkt är ju relativt tydlig. FN har tagit tydlig ställning. Jag tror att man
till slut fick ett uttalande från säkerhetsrådet, efter att ryssarna och kine-
sarna hade motsatt sig det av principiella skäl.

Frågan om kristna minoriteter hade vi uppe i Irakslutsatserna förra
gången. Det talades inte explicit om kristna minoriteter, men det talades
om minoriteter, och det finns ju minoriteter som inte är kristna, och de
har enligt vår mening lika stora rättigheter. >>> **Hemlig enligt
15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är ju klart att vi har en stark MR-profil vad gäller både kristna
och andra minoriteter, och nu pågår dessutom en regeringsbildning i Irak,
vilket skapar något bättre förutsättningar för detta.

Punkten om Kaliningrad handlar om ett av de avtal vi har i gräns-
zoner som innebär att människor som bor nära gränsen har lite lättare att
röra sig över den. Då är frågan hur ett sådant avtal ska se ut med Kalin-
ingrad. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:
Tycker ryssarna att det är bra?

Anf. 126 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Ja. Jag tror att den ryska inställningen är att man inte vill ha någon
uppdelning av Kaliningradområdet. Jag förstår frågeställningen, men den
ska balanseras mot att de skulle kunna få en uppdelning av Kaliningrad i

olika zoner. Jag tror att det har svängt över så att de nu är öppna för det här, och det tycker vi är bra.

Anf. 127 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag vill ta upp en fråga som EU-nämnden och utrikesutskottet har följt ganska nära. I spansk press figurerar uppgifter om att den spanska regeringen kommer att ta upp frågan om Västsahara. Detta sker mot bakgrund av att det spanska parlamentet har antagit en resolution i frågan som efter vad jag förstår är positiv utifrån den svenska positionen i frågan. Jag undrar: Har utrikesministern närmare studerat den här resolutionen, och har man någon position inför en eventuell sådan diskussion i rådet?

Anf. 128 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det kan tilläggas att även EU-parlamentet har antagit en väldigt tydlig resolution om Västsahara och de övergrepp som har skett där från marockanska myndigheters sida. Om jag inte missminner mig var det ett planerat möte inom ramen för associationsavtalet EU–Marocko nyligen, och det vore intressant att höra hur det gick och om EU-sidan lyfte fram frågan om situationen för mänskliga rättigheter i Västsahara.

Om diskussionen kommer upp hoppas jag att regeringen verkar för att EU tydligt kritiserar de övergrepp mot mänskliga rättigheter som har skett i Västsahara den senaste tiden.

Anf. 129 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag har ingen information om att detta skulle tas upp på utrikesministermötet. Jag var på en allmän frågestund i riksdagen för en eller två veckor sedan. Jag konfronterades jag med – jag tror att det var Bodil Ceballos som ställde frågan – uppgifter att man i spansk press hade skrivit att detta hade varit uppe redan. Det visade sig att det hade det inte varit. Man vet ju hur den politiska dynamiken kan se ut.

Detta har alltså inte varit uppe. Däremot var det ett uttalande från Catherine Ashton i samband med oroligheterna, där EU-positionen lades fast. Mötet med Marocko kommer att äga rum. Där finns en fastlagd position, och den tar upp de här frågeställningarna utifrån kända utgångspunkter.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen. Vi tackar utrikesministern med medarbetare för i dag.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna hit.

Miljö- och jordbruksutskottet har haft överläggningar den 9 december, i går, och från det sammanträdet finns ett protokollsutdrag som har delats ut i nämnden. Längst ned på den sidan står Miljöpartiets och Vänsterpartiets avvikande mening. Vi återkommer väl till den, antar jag.

Det finns en återrapport. Vill ministern säga något om den?

Anf. 132 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi den rapporten till handlingarna.

Då går vi vidare till punkt 4, Förslag till rådets förordning om fastställande för år 2011 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd med mera. Det är en beslutspunkt.

Anf. 134 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Denna fråga var som ni vet föremål för särskild överläggning i miljö- och jordbruksutskottet i går. Det som vi ska besluta om är det stora förslaget om TAC och kvoter som ska gälla för nästa år. I detta fall handlar det om gemenskapens vatten i Västerhavet, där Sverige fiskar i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt.

Detta årliga beslut utgör ett av de viktigaste förvaltningsinstrumenten för den gemensamma fiskeripolitiken. Förordningen innehåller inte bara kvoter utan även regleringar för hur mycket tid fiskare får tillbringa till havs.

Förslaget följer kommissionens tidigare presenterade policy om hur kvoter ska sättas beroende på hur beståndssituationen ser ut. Beståndssituationen bedöms i sin tur av det internationella havsforskningsrådet Ices.

En nyhet i år är att förslaget innebär större stegvis minskning än tidigare för att man ska kunna uppfylla målet i de slutsatser som man beslutade om vid toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002.

Detta mål säger att fisket ska ske på hållbara nivåer till 2015. För de flesta arter innebär förslaget kvotminskningar, och det anser regeringen är en ansvarsfull linje som återspeglar den vetenskapliga biologiska rådgivningen. Regeringens strategi vid rådsmötet kommer att vara att försöka hindra en urvattning av kommissionens förslag och verka för en så restriktiv och hållbar kompromiss som möjligt.

Anf. 135 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Det rör på sig åt rätt håll på många områden, men vill man värna försiktighetsprincipen finns det fortfarande ett stort problem med risken för bifångst av torsk. Av denna anledning kvarstår vi vid den avvikande mening vi anmälde i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 136 JONAS SJÖSTEDT (V):

Tack för genomgången, ministern! Överlag tycker vi att regeringen har goda ståndpunkter i dessa förhandlingar. Den avvikande meningen är alltså ganska begränsad. Den rör havskräfta, och den rör det som Gustav Fridolin nämnde, nämligen bifångster av torsk.

Om det blir diskussioner, vilket det säkert blir, om fiskevatten långt ifrån där svenska fiskare normalt rör sig kan man också säga mycket. Regeringen har dock vad jag har förstått fokuserat aktivt på det svenska. Men vi har också diskuterat till exempel djuphavsarter i andra delar av EU:s vatten som är hotade men som man nu får fiska, till exempel blue ling. Blir det en diskussion om detta hoppas jag alltså att Sverige intar en restriktiv hållning.

Anf. 137 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag vill bara kommentera och säga att det är bra att regeringen har fortsatt att vara progressiv och också följt de diskussioner vi har haft i EU-nämnden och även i miljö- och jordbruksutskottet tidigare. Det välkomnar vi.

Vi är också väldigt intresserade av att man ska ikläda sig försiktighetsprincipen så långt det bara är möjligt, och det är bra att ni driver på frågan om minskade kvoter – det är väsentligt – och är väldigt observanta när ni ser att det blir tendenser till ökade kvoter i andra sammanhang. Det är det medskick jag har.

Anf. 138 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Vad gäller torsk och torskkvoter speciellt i vatten nära oss, som till exempel Kattegatt, finns det bifångstkvoter. Alternativet till att ha den lilla, lilla kvot vi nu har är att man de facto får slänga ut fisk som är möjlig att använda för konsumtion. Om någon tror att den fisk man kastar överbord skulle överleva och så vidare har det sagts mig att den inte gör det. Vi räddar alltså ingen torsk genom att sätta andra typer av kvoter eller rent av en nollkvot.

Sedan är det bara att instämma i uttrycket ”restriktiv hållning”. Ja, vi har en restriktiv hållning i dessa sammanhang och vill hjälpa till så gott vi bara kan för att uppnå de gemensamma åtaganden vi har iklätt oss, nämligen att vi ska ha en hållbar nivå på våra fiskerier vad gäller fisk i alla vatten 2015. Då måste man ibland också ta till dramatiska åtgärder.

Den andra stora frågan, som jag inte har nämnt men som är en fråga, handlar allmänt om utkasten. Där tycker jag att vi nu har kommit en bra bit på vägen, och jag hoppas att vi i samband med reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken ska kunna få sådana förslag på bordet att vi helt och hållet får bort det vi kallar utkast.

Det måste vara vår långsiktiga målsättning att inte ta upp fisk vi inte har nytta av och därmed utarma havet på en resurs som när den har växt till sig kan dels yngla och leka av sig och på så sätt reproducera sig, dels

Anf. 139 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det huvudsakliga samrådet sker i utskottet, vilket är välkommet och den ordning vi har beslutat om.

Eftersom landsbygdsministern för protokollets skull anförde att vår avvikande mening i praktiken, om jag förstod hans invändning rätt, skulle innebära att man kastade i torsk som sedan inte skulle överleva vill jag dock påpeka att man också kan tänka sig att det ställer högre krav på selektionseffekten av de redskap man använder.

Om jag förstår situationen rätt är det så att svenska redskap redan i dag har demonstrerats leva upp till högre krav på selektionseffekt än flera andra länders redskap, exempelvis vid fiske av tunga. De får ingen bifångst av torsk. En effekt av vår avvikande mening skulle alltså snarare kunna vara att man höjde kraven på redskapen och därmed inte fick någon bifångst av torsk vid visst fiske, till exempel fiske av tunga.

Anf. 140 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag har inget att invända mot detta resonemang. Det är på det sättet; svenska fiskare har kommit väldigt långt i jämförelse med andra fiskare vad gäller att använda sig av selektiva redskap. Det är något vi hela tiden försöker trycka på för att även andra ska använda sig av.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar som så att det finns stöd för regeringens hållning i denna fråga på punkt 4. Det finns dock en avvikande mening som tidigare har framförts i jordbruksutskottet och som vi fogar till vårt protokoll här i EU-nämnden.

Vi går vidare till punkt 5, som gäller fiske i Svarta havet.

Anf. 142 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Förslaget till förordningen avser fastställande av TAC för 2011 för fiskarterna piggvar och skarpsill, som är de kommersiellt viktigaste bestånden i Svarta havet.

Bulgarien och Rumänien är de enda medlemsstaterna som har fiskeintressen i Svarta havet. Regeringen stöder kommissionens förslag till förordning och de eventuellt smärre förändringar som berörda medlemsstater och kommissionen kan komma överens om.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt på punkt 5.

Punkt 6 om orienteringspriser med mera är en beslutspunkt.

Anf. 144 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Förslaget ska tas som en Coreper I-punkt, vilken vi kommer till att stödja.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt på punkt 6.

Vi går vidare till punkt 7. Det är en informationspunkt om mjölk och mjölkprodukter.

Anf. 146 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Denna dagordningspunkt är ännu preliminär, men tanken är att kommissionen ska göra en första presentation av sitt lagstiftningsförslag rörande bland annat avtalsförbindelser inom mjölksektorn.

Förslaget är en uppföljning från den så kallade högnivågruppen för mjölk, som avslutade sitt arbete i juni 2010. Den övergripande målsättningen är att höja mjölkproducenternas lönsamhet genom att stärka deras ställning gentemot mejeriföretag. Förslaget innehåller ett antal åtgärder. Några av dessa är frivilliga för respektive medlemsstater att tillämpa. Andra är av obligatorisk karaktär.

Förslagets obligatoriska delar innebär att medlemsstaterna ska erkänna producentorganisationer inom mjölksektorn. Dessa erkända producentorganisationer ska sedan kunna förhandla avtalsvillkor, till exempel pris, för sina medlemmars räkning. Detta förutsätter att de inte representerar mer än 33 procent av marknaden.

För att förbättra mejeristatistiken föreslås en ökning av mejeriernas rapporteringskrav. Enligt förslaget ska samtliga mejerier månadsvis rapportera den aktuella mjölkinvägningen.

Förslagets frivilliga delar ger medlemsstaterna möjlighet att erkänna så kallade interprofessionella organisationer inom mjölk- och mejerisektorn. Interprofessionella organisationer kan vara verksamma i hela värdekedjan, från primärproducent till detaljhandel.

Till skillnad från producentorganisationerna ges de interprofessionella organisationerna inte förhandlingsrätt. Dessa organisationer ska i stället bland annat kunna utveckla metoder och instrument för att förbättra produktkvaliteten, marknadsföra vissa produktionsformer samt genomföra forskning och marknadsstudier.

Medlemsstaterna ges även möjlighet att på frivillig basis införa krav på skriftlig kontraktering vid mjölkleverans samt vissa detaljer som dessa kontrakt måste innehålla.

Kommissionens förslag offentliggjordes först i onsdags, alltså den 8 december, och vi har därför inte hunnit göra någon fullständig analys av detsamma. Jag ska dock ändå ge mina första reflexioner kring förslaget.

Till att börja med vill jag understryka att jag inte delar kommissionens bedömning att problemen i mjölksektorn kan avhjälpas genom att konkurrensen begränsas. I stället är jag oroad över att denna typ av reglering bidrar till att nödvändiga strukturomvandlingar skjuts på framtiden och att ineffektiva strukturer cementeras.

För svenskt vidkommande tror jag inte att förslaget om producentorganisationer kommer att få någon nämnvärd betydelse genom den kooperativa tradition som finns inom mjölksektorn i vårt land. Jag ser dock inte något egentligt behov av åtgärder som behandlas i detta förslag.

På rådsmötet i nästa vecka kommer jag att betona att konkurrensen inom mjölksektorn inte ska begränsas ytterligare. Jag kommer även att ta

Anf. 147 CARINA OLSSON (S):

Jag tycker att det låter som en sund inställning, även det sista om att det inte ska bli mer regelkrångel än det är i denna sektor samt det ministern sade om att detta inte verkar få någon betydelse för svensk produktion. Men det är också viktigt att se hur det slår för konsumenterna och att ha med också detta perspektiv i analyserna och frågeställningarna. Det hoppas vi alltså att ministern har med sig.

Det är dock klart att en del i detta, som poängterades, är att man inte får minska konkurrensen. Man ska i stället gå mot en mer öppen marknad också när det gäller jordbrukssektorn. Det är naturligtvis en del som förhoppningsvis gynnar konsumenterna, men man ska ändå ha med i analysen hur förslaget ser ut för konsumenterna.

Anf. 148 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Även jag tycker att ministrarnas grundläggande hållning låter förnuftig i denna fråga. I det bakgrundsmaterial vi har fått står att man ska utvärdera erfarenheter av mjölkpolitiken utanför EU. För mig var det en lite oklar formulering, och jag undrar om detta på något sätt berör exportsubventioner av mjölkprodukter i någon form.

Anf. 149 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Den högnivågrupp som tillsattes för ungefär ett och ett halvt år sedan tittade självklart på hur situationen ser ut i andra delar av världen. Det är konstaterat att det där finns allehanda system, till exempel det nyzeeländska som bygger på en total avreglering och fri marknad. Det är egentligen grundat på en riktigt stor export.

På det rådsmöte vi hade i september 2010 antogs slutsatser, och då fanns ett antal medlemsstater som inte kunde acceptera dessa. Däribland fanns Sverige. Vi kunde alltså inte acceptera det kompromissförslag som ordförandeskapet lämnade vid detta rådsmöte.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Var det svar på frågorna? Den ena frågan, från Carina Ohlsson, rörde konsumentaspekten. Den andra, som Jonas Sjöstedt var inne på, var lite vilka länder som avses utanför EU.

Anf. 151 JONAS SJÖSTEDT (V):

Frågan var också om det på något vis berör exportsubventioner från EU och ut, så att säga.

Anf. 152 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ursäkta mig, herr ordförande! Det konkreta förslaget innebär inte att man ger sig in i de exportstöd, interventionssystem och så vidare som är en del av den marknadsordning som finns i mejerisektorn i dag. Det gör det inte, utan det får vi återkomma till när vi pratar om den reformering av den gemensamma jordbrukspolitik som också är uppe för debatt.

Vad gäller konsumenterna har det gjorts studier i den högnivågrupp som har funnits under ungefär ett års tid och som lämnade sin slutrapport i somras. Där tittade man självklart också på konsumentsituationen. Som nämnden redan känner till skiljer den sig ganska rejält åt inom Europeiska unionen. Här finns allt från det system som en gång fanns i vårt land där konsumenten mer eller mindre hämtade mjölken på gården till det system som vi nu har där man köper mjölken i en butik. Det finns alla varianter inom Europeiska unionen i dag.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i mjölkfrågan. Vi går vidare till punkt 8 som gäller kvaliteten på jordbruksprodukter. Det är en informationspunkt.

Anf. 154 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Låt mig först meddela att i dag kl. 11.00 kom förslaget från kommissionen, tror vi, eftersom det skulle vara en skriftlig procedur inom kommissionen. Vi vet att kvalitetspaketet handlar om kvaliteten på livsmedel som är producerade i EU. Det syftar till att skapa enklare regler för primärproducenter och livsmedelsproducenter när det gäller kvalitetsklassificering av produkter och information till konsumenterna. Detta ökar producenternas konkurrenskraft på marknaden.

För konsumenternas del innebär de föreslagna förändringarna att de kan göra medvetna val och känna sig trygga med att de livsmedel de köper är av godkänd kvalitet.

Kvalitetspaketet är också ett led i EU:s arbete att skapa enklare regler och minska den administrativa bördan för producenter. Detta är något som jag tycker är viktigt att Sverige hela tiden slår vakt om.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Då ingen begärt ordet tackar vi för informationen under punkt 8 och går vidare till punkt 9 om den gemensamma jordbrukspolitiken 2020. Jag vill erinra om att denna fråga kommer att behandlas på djupet i miljö- och jordbruksutskottet efter jul, att utskottet har begärt överläggningar med regeringen i denna fråga, att den går parallellt med diskussionerna och förhandlingarna om långtidsbudgeten och att det finns en parlamentarisk referensgrupp – som inte alla är lika nöjda med, men det är inte en fråga för nämnden.

Vi försöker fokusera på det som kommer upp på jordbruksrådet.

Anf. 156 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Kommissionens meddelande om framtida CAP kommer att diskuteras även på detta rådsmöte. På det förra rådsmötet hade vi en inledande bordsrunda då medlemsstaterna uttryckte sina initiala synpunkter på meddelandet. I stort sett samtliga medlemsstater välkomnade meddelandet som ansågs vara en god utgångspunkt för fortsatta diskussioner.

Inför detta rådsmöte har det belgiska ordförandeskapet skickat ut en fråga till medlemsstaterna som lyder: Som en av tre övergripande målsättningar för CAP lyfter kommissionen i sitt meddelande fram en håll-

bar livsmedelsproduktion. I vilken utsträckning är kommissionens målsättning om en hållbar livsmedelsproduktion beroende av 1) bidrag till jordbrukarens inkomster och begränsningar av svängningar i dessa, 2) förbättringar av jordbrukssektorns konkurrenskraft och dess värdeandel i livsmedelskedjan och 3) kompensation för produktionssvårigheter i områden med specifika naturliga begränsningar?

Mitt svar är att hållbar livsmedelsproduktion i första hand uppnås genom fortsatt marknadsanpassning av CAP. Produktionen inom jordbrukssektorn ska inte utgå från jordbrukspolitiska regleringar utan från konsumentens efterfrågan. En sådan inriktning ger större utrymme för marknadssignaler att nå jordbrukarna.

Därtill vill jag att åtgärder inom landsbygdsprogrammet ska bidra till att främja konkurrenskraft och tillväxt liksom en förbättrad miljö och hållbart nyttjande av naturresurser, till exempel genom att främja kompetensutveckling hos jordbrukarna, stimulera innovationer och stärka sambandet mellan forskning och tillämpning. Detta kan bidra till en ökad marknadsanpassning inom jordbrukssektorn.

Det finns skäl att bibehålla jordbruksverksamhet även i områden med specifika naturliga begränsningar. Syftet med det är, enligt mig, snarare kommissionens andra och tredje målsättning, det vill säga hållbart nyttjande av naturresurser och bibehållande av levande landsbygd. Huvudsyftet är således inte att upprätthålla livsmedelsproduktion.

Landsbygdsprogrammet är det enskilt viktigaste operativa instrumentet för att strategiskt främja den svenska landsbygdens utvecklingsförutsättningar och hållbar tillväxt. Jordbruksverksamhet bidrar såväl till sysselsättning och ett livskraftigt näringsliv på landsbygden som till positiva miljöeffekter.

Anf. 157 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag vill fortsätta att påminna landsbygdsministern om den referensgrupp som vi har diskuterat förut. Jag skickar med ännu en gång att vi anser att det ska vara en samrådsgrupp. Det är väsentligt att vi samsas kring en bra och vettig svensk position i detta.

Det är inte heller obekant för landsbygdsministern att vi skulle vilja ha en samlad livsmedels- och jordbruksstrategi som en grund för den svenska hållningen i CAP 2013-förhandlingarna.

Min vädjan och mitt medskick om samrådsgrupp i stället för referensgrupp kvarstår alltså.

Anf. 158 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag tackar för föredragningen. Vi Sverigedemokrater är emot marknadsstödet men att ha som målsättning att avskaffa det 2013 är kanske inte så klokt. Det går för fort. Ett stort antal jordbrukare kan bli arbetslösa eftersom de inte hinner ställa om till annat, och jordbruk är kanske det enda de kan.

Vi anser att marknadsstödet borde avskaffas lite mer på sikt och inte så här fort. Jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 159 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Det här är ett stort och viktigt ärende som vi kommer att återkomma till många gånger. Det är en besvikelse men kanske

inte så förvånande att det är ett sådant otillräckligt förslag på reformering av EU:s jordbrukspolitik som föreligger. Det är viktigt att ta sikte på att man minskar regelverket på området och att man fullständigt avskaffar alla exportsubventioner för jordbruksprodukter från EU; det är på tiden att det äntligen blir totalslut. Det bör inte kopplas till Världshandelsorganisationens förhandlingar utan kunna ske ensidigt.

Om jag har förstått rätt innebär förslaget att man utsträcker systemet med interventionspriser till fler produktkategorier. Om det sker är det att gå åt fel håll i den gemensamma jordbrukspolitiken. Inte minst nu med stigande världsmarknadspriser på många områden finns det möjlighet att gå ifrån dessa byråkratiserade system på olika sätt.

Det finns ett behov av regelverk på EU-området, inte minst vad gäller handel och risken för konkurrenssnedvridning, miljö, djurskydd och andra områden där det är viktigt. I övrigt tycker vi att man ska sikta på en åternationalisering av jordbrukspolitiken som är alltför hårt centralstyrd i Europeiska unionen i dag.

Jag anmäler avvikande mening med ungefär motsatt innebörd mot Sverigedemokraternas.

Anf. 160 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Vi har skapat något som vi har döpt till kontaktgrupp inom ramen för miljö- och jordbruksutskottet. Jag tycker att det är en semantisk fråga vad man döper olika saker till. Vi har möjlighet att utanför ramen för de formella överläggningar vi har i till exempel EU-nämnden informera varandra men också ta råd och hjälp av varandra för att, vilket jag instämmer i, samla ihop oss i en svensk ståndpunkt som alla kan ställa upp på. Det är bra för näringen och Sverige om vi kan vara eniga i de riktigt stora frågorna.

Behövs det en livsmedelsstrategi för detta? Där kommer jag in på semantiken igen. Regeringen har sedan två och ett halvt år en vision om Matlandet Sverige. Jag har sagt många gånger att den lika gärna kunde heta livsmedelsstrategi för Sverige. Vad saker och ting heter är bara semantik. Vi har en livsmedelsstrategi. Som säkert många har noterat är det en del av den regeringsförklaring som statsministern läste upp vid riksdagens öppnande.

I denna livsmedelsstrategi, som vi har döpt till Matlandet Sverige, har vi fem fokusområden. Ett fokusområde är primärproduktion. Vi har satt upp ett antal målsättningar och åtgärder som vi ska vidta för att stärka den svenska primärproduktionen i visionen om Matlandet Sverige.

Ett annat fokusområde är det som är sysselsättningsintensivt, nämligen förädlingsverksamheten. Där är ett av målen att vi ska ha fler förädlingsföretag och därmed fler sysselsatta. Den sysselsättningen kommer ofta nära primärproduktionen. Sysselsättningen i förädlingsindustrin bygger på att det finns primärproducenter som producerar råvaror att förädla.

Det här är ett par exempel från den livsmedelsstrategi som regeringen har, nämligen visionen om Matlandet Sverige.

Beträffande marknadsstöd och marknadsregleringar råder det nog en liten missuppfattning. När vi i EU-sammanhang talar om marknadsstöd talar vi om exportbidrag och interventionssystem. Här tycker jag att vi ska hålla fast vid de ståndpunkter som Sverige har intagit sedan lång tid

tillbaka, nämligen att de är så marknadsstörande gentemot tredjeland, främst i den fattiga världen, så att en matproduktion inte kan komma i gång i den del av världen där en sådan är av synnerligen stor vikt att få i gång och på marknadsmässiga grunder.

Det här måste, som jag ser det, vara vår fortsatta initiala ingång i förhandlingarna. Sedan återstår det att se vad vi kan komma överens om, för som nämnden mycket väl känner till är detta förhandlingar där man måste enas på något sätt i slutändan. Vår initiala ingång ska dock som sagt fortsatt vara densamma som den sedan länge varit.

Jag kan bara instämma i önskemålen att kommissionen i sitt meddelande skulle ta ett större steg mot en marknadsanpassning, bättre konkurrensförmåga och så vidare för de europeiska bönderna. Nu har vi dock ett meddelande som vi måste förhålla oss till. Meddelandet är emellertid inte särskilt konkret. Ibland är det till och med lite svårt att formulera positioner utifrån det ganska smala meddelande som vi har fått och som inte är särskilt utvecklat och inte heller innehåller en enda euro i pengar, vilket jag tror att jag sade förra gången jag besökte nämnden. Vad saker och ting kostar och hur det ska finansieras brukar annars vara det avgörande när man förhandlar.

Trots detta är det viktigt att Sverige intar förhandlingspositioner så att vi är förhandlingsmöjliga. Annars är risken alltid att vi ställs vid sidan om och, lite framt och enkelt uttryckt, blir ombedda att gå ut att dricka kaffe medan de andra gör upp. Då kan konsekvensen bli den att man gör upp om saker och ting som inte gynnar vår del av Europeiska unionen men som vi får vara med och betala. Det är lätt att system byggs upp så att de gynnar dem som är med och förhandlar.

Vad beträffar Jonas Sjöstedts sista mening om åternationalisering vill jag starkt varna för en sådan utveckling. Det skulle innebära ett kraftigt avbräck för den fria handel vi vill ha inom gemenskapen eftersom livsmedel är en av de riktigt stora handelsprodukter vi har. De kvalitetsnormer och liknande som vi har kommit överens om vad gäller väldigt många varugrupper i dag skulle bli omöjliga att hantera av varje land för sig. Jag vill rikta en stark varningssignal för att tala i de termerna.

Anf. 161 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen. Det finns väl få områden som är så mycket diskuterade i svensk politik och där det ofta finns så lite kunskap om hur det faktiskt ser ut.

Jag tycker att ministern har redogjort för en bra och konstruktiv hållning i de här frågorna. Vi kan inte själva påverka underlaget, utan det ligger som det ligger, som ministern påpekar. Vi ska också veta att det inte bara är vi själva som sitter och diskuterar detta, utan det är ganska stora krafter inom hela unionen som vill driva det här i en helt annan riktning än vad vi vill. De vill stoppa in mer pengar i detta och reglera marknadsstödet ännu mycket mer. Därvidlag är det extra viktigt att Sverige finns med och har goda relationer till dem som ligger i närheten av vår position, så att vi kan nå någonvart.

Det är också en bra och tydlig inriktning att börja med de värsta delarna av jordbrukspolitiken, som handlar om de direkta stöden som har gjort att EU tidigare halvt om halvt har slagit ut exempelvis smörproduktionen på Sri Lanka genom exportstöd som inneburit en dumpning av

det faktiska priset. Det är mycket bra om vi kan komma till rätta med detta.

Lika illa vore det att åternationalisera. Är det så att man menar att vi ska försöka få en marknad som fungerar och att jordbruken också i Afrika får tillträde till den svenska marknaden, vore att åternationalisera att direkt säga till Frankrike, Spanien, Italien, Grekland, Polen och en rad andra länder: Nu är det fritt fram för er att stoppa in hur mycket pengar ni vill i er egen nationella åternationaliserade jordbrukspolitik. Det är nämligen vad som skulle vara den faktiska konsekvensen i väldigt många av de europeiska länderna.

Sedan är vi några som radikalt skiljer ut oss och vill gå i en annan riktning. Men ska vi kunna gå i en riktning där vi inte stör jordbruksmarknaden och om vi vill skapa verkligt gemensamma villkor måste vi sänka den gemensamma plattformen. Om vi väljer att mäla ut oss själva kommer det kanske att få konsekvensen att det svenska jordbruket helt slås ut, för i Sverige finns inget stöd för att stoppa in mer pengar i detta, medan våra konkurrenter kommer att subventionera saker som köps och säljs i våra affärer.

Då kan man ställa sig nästa fråga: Vem ska då betala för det öppna landskapet, för den biologiska mångfalden och så vidare? En direkt konsekvens skulle vara att det öppna landskapet skulle växa igen om vi skulle åternationalisera jordbruket.

Menar vi allvar med att skapa möjligheter inte bara för biologisk mångfald i Sverige utan också möjligheter för den fattigare delen av världens bönder att slå sig in på den europeiska marknaden ska vi ha en fortsatt gemensam marknad. Men vi ska gå mot att den avregleras så mycket som möjligt så att vi får bort de värsta stöden.

Därmed vill jag ge mitt stöd till landsbygdsministerns hållning.

Anf. 162 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag noterar att landsbygdsministern och regeringen är beredda att samråda med miljö- och jordbruksutskottet, och det välkomnar jag. Det är väldigt bra, oavsett semantiken att det är en kontaktgrupp, samrådsgrupp eller vad det nu kan heta framöver. Det är positivt.

Jag brukar ofta säga till landsbygdsministern att det är viktigt med vänner i EU, men det är precis lika viktigt att ha vänner i riksdagen.

Anf. 163 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Man måste ju ha någon att dricka kaffe med.

Men om vi ska fokusera på den punkt som jag tror upplevs som viktigast av de allra flesta av oss är det den som sammanfattas i första delen av regeringens förslag till ståndpunkt, det som handlar om att försöka avskaffa direktstöden, utjämna dem, att se till att de största stöden sänks och fasas ut och att de här marknadsdödande mekanismerna försvinner så fort som möjligt. Vi kan så klart ha olika uppfattningar om det rent förhandlingstekniska läget och om hur fort så fort som möjligt är. Men tyvärr är det ju så att jag inte kan välja fram en annan landsbygdsminister än Eskil Erlandsson, och därför får jag lite lita till er bedömning av förhandlingsläget.

I Jonas Sjöstedt inlägg till Jordbruksdepartementet var det dock i denna del en fråga som jag inte uppfattade att Eskil Erlandsson svarade

på. Det handlade om huruvida detta ska ske alldeles oavsett hur eventuella förhandlingar på området i WTO fortlöper. Andra länder driver konditionalitetsprinciper kopplade till WTO-förhandlingarna. Kan det vara den svenska ståndpunkten att vi inte anser att det här bör kopplas till WTO-förhandlingar?

En annan fråga som jag lyfte fram när senast denna fråga var uppe i EU-nämnden rör hur man ska se på jordbrukets utveckling inom EU under de kommande tio åren – vilket inte nämns särskilt utförligt i kommissionens underlag till den här diskussionen och som har andra brister, som också Jonas Sjöstedt har påpekat – kopplat till det faktum att transportkostnaderna sannolikt kommer att stiga mycket under de kommande tio åren. Jag undrar om landsbygdsministern planerar att lyfta fram frågan hur man ska kunna klimatsäkra jordbruket när det gäller jordbrukets skadliga påverkan på växthuseffekten men också hur jordbruket ska klara sig i ett sammanhang där oljepriser och även andra energipriser kraftigt stiger.

Anf. 164 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Jag ska klargöra lite hur jag och Vänsterpartiet ser på det här. Som jag sade i mitt inlägg måste det finnas internationella regler som reglerar handeln, att man inte får införa exportsubventioner, tullar och så vidare. Det regleras inom Världshandelsorganisationen och kan också regleras på europeisk nivå. Det behövs även miljöregler och djurskyddsregler på internationell nivå. Inom den ramen menar jag att ansvaret för att betala jordbrukspolitikens kostnader måste återföras till medlemsländerna, därför att dagens system är ett intensivt slöseri med pengar och resurser.

Det blev en lunchdiskussion om definitionen av aktiv jordbrukare. Det handlar delvis om att folk som inte är jordbrukare, som inte bedriver något jordbruk, får jordbruksstöd. Det visar på det bisarra med det här systemet. Man tjänar på att plocka tillbaka så mycket pengar som möjligt till sitt eget land därför att någon annan, det vill säga skattebetalarna via EU, betalar. Det hade sannolikt inte medlemsländerna gjort om de hade betalat själva.

Jag har också svårt att utifrån någon sorts liberal ståndpunkt förstå hur man kan ro hem ett stöd för det här systemet, om jag ska vara ärlig. Det krävs en mycket mer grundläggande reformering av detta system, och jag skulle önska att det var Sveriges uppfattning.

Anf. 165 IRENE OSKARSSON (KD):

Herr ordförande! Jag hade inte tänkt begära ordet eftersom vi skulle försöka hålla oss till dagens ämne, men eftersom vi har svävat i väg begär även jag att få göra ett litet inlägg om detta. Jag tycker också att det som Vänsterpartiet framför här inte går att låta vara oemotsagt.

Den reformering som nu är på gång lyfter ändå upp just detta att de som verkligen bidrar till ett aktivt jordbruk i Sverige och övriga Europa gör ett mer eller mindre miljöeffektivt arbete för den värld vi befinner oss i.

Det förslag som regeringen har lagt på bordet tycker jag är väl avvägt. Sedan har vi olika nyanser i detta. Men jag tror att det är viktigt att lyssna på vad landsbygdsministern säger i det här sammanhanget, och jag

betonar också hans titel, att det här är av vikt för hela landsbygden, inte enkom för jordbruket. Det är en viktig parameter att ha med sig in i de gemensamma diskussionerna.

Skulle det bli någon form av åternationalisering hjälper inte det som Vänsterpartiet här för fram, utan vi skulle ändå få se nationer pumpa in resurser på ett sätt som vi inte skulle tycka var rimligt. Vi själva skulle agera på ett annat sätt. Därmed skulle vi slå undan fötterna för den landsbygd som vi själva värnar.

Vi behöver se till att det här sköts på gemensam nivå och att Sverige är så spelbart som det bara går för att få med sig ytterligare aktörer på banan i den riktning som Sverige vill gå. Åternationalisering är alltså av ondo i allra högsta grad.

När det gäller det arbete som sker i miljö- och jordbruksutskottet tycker jag, precis som ministern, att semantiken kan vi väl glömma. Det är dialogen och diskussionen i de olika sammanhangen som är viktiga. Jag tror också att det är viktigt att vi hittar en så gemensam ståndpunkt som möjligt, därför att Sverige behöver vara en spelare som kan driva detta framåt på ett strukturerat sätt.

Marknadsstöden är vi rörande överens om. Jag tror att vi ska skicka med vår minister just detta att det är de här punkterna han behöver trycka på och driva processen framåt.

Sedan hoppas jag att vi ska få en lång diskussion, men kanske vid kommande möten.

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Vi lämnar diskussionen om hur jordbruksutskottet har organiserat sitt samarbete med regeringen. Den tycker jag att vi lägger åt sidan.

Sammanfattningsvis finns här regeringens ståndpunkt. Om jag tolkar Sverigedemokraternas ståndpunkt och avvikande mening rätt är den att marknadsstödet inte bör avskaffas under överskådlig tid och att man motsätter sig en ökad marknadsorientering. Är det rätt uppfattat?

Anf. 167 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det jag sade var att det är för snabbt med en avveckling till 2013.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Om jag har tolkat Sverigedemokraterna rätt bör inte marknadsstödet avskaffas förrän efter 2013, och man motsätter sig en ökad marknadsorientering före 2013. Är det så jag ska tolka det?

Anf. 169 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi är för att man avskaffar marknadsstödet på sikt, men vi tycker att det går för fort om man gör det till 2013.

Anf. 170 ORDFÖRANDEN:

Jag ska också försöka tolka det som Jonas Sjöstedt har sagt. Det är två saker: åternationalisering av jordbrukspolitiken och utan någon koppling till WTO-förhandlingarna.

Anf. 171 JONAS SJÖSTEDT (V):

Kopplingen till WTO gäller exportstöden. Bland det absolut värsta som finns i hela det här bisarra systemet är exportstöden. Ibland säger man så här: Vi kan inte ta bort exportstöden, därför att de ligger i WTO. Jag menar att det är oansvarigt. EU bör avskaffa alla exportstöd på jordbruksområdet ensidigt, oavsett utgång av Doharundan. Det är den ena frågan.

Den andra frågan handlar om stöd för en politik för att minska marknadsstöden över huvud taget, men där man bör ta tillbaka betalningsansvaret för jordbrukspolitiken till den nationella nivån. Det skulle dramatiskt öka den ekonomiska effektiviteten inom jordbrukspolitiken.

Anf. 172 ORDFÖRANDEN:

Om du vill formulera din avvikande mening i två tre meningar, hur formulerar du dem då?

Anf. 173 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag tror att stenograferna just fick dem.

Anf. 174 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag tror att jag kan klara ut den här diskussionen genom att säga att den svenska linjen är att exportbidragen ska bort oavsett utgången i Doharundan och WTO-förhandlingarna. Det ska alltså vara ett ensidigt åtagande från EU:s sida, oaktat resultat och utgång i förhandlingarna. Det är den svenska linjen och positionen. Jag tror alltså inte att det råder någon delad uppfattning mellan oss här i rummet.

Anf. 175 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag välkomnar det ställningstagandet, som var en av de saker som jag efterlyste och som inte framgick av regeringens utskickade ståndpunkt. Men jag har kvar min fråga vad gäller klimatsäkringen av jordbrukspolitiken fram till 2020.

Anf. 176 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det var ett välkommet ställningstagande om avveckling av exportstöden. Det är en viktig princip. Då hoppas jag att vi aldrig under den här mandatperioden får se Sverige i ministerrådet rösta för ett enda exportstöd på jordbruksområdet, vilket skedde under förra mandatperioden.

Anf. 177 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! I det som vi på EU-språk och i EU-sammanhang har döpt till nya utmaningar ligger bland annat klimatet och vattnet men också energifrågan.

Jag, och jag tror många av mina kolleger i EU, tror att jordbruket kan bidra till att vi kommer ifrån det fossilberoende som vi i dag har i våra samhällen. Min dröm är att jordbruksproduktionen skulle kunna bli den första verksamhet som blir fossiloberoende, detta beroende på att man faktiskt själv har möjlighet att producera energi att använda för den egna verksamheten.

Anf. 178 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det är en positiv och mycket optimistisk hållning av landsbygdsministern. Jag vill dock som randanmärkning och parentes säga, även om jag inte riktigt fick uttala mig om det, att hade samrådet i andra organ fungerat mer till fyllest hade möjligen diskussionen blivit något kortare här.

Med den randanmärkningen gjord vill jag säga att än så länge är det dock så att även den del av jordbruksproduktionen inom Europa som producerar sådant som kan ersätta de fossila bränslena är väldigt beroende av låga oljepriser. Även de använder i dag energi som bygger på låga oljepriser.

Hitintills i dag har vi inte lyckats bryta livsmedelsproduktionens beroende av de låga oljepriserna. När de oljepriserna stiger – och det gör de kraftigt och snabbt – finns det ett hot mot livsmedelsproduktionen som vi borde analysera närmare.

Anf. 179 LARS HJÄLMERED (M):

Gustav Fridolin ifrågasätter om diskussionen har varit till fyllest. Jag skulle nog vilja hävda att det har varit det i miljö- och jordbruksutskottet. Vi hade så tidigt som halv åtta i går morse en träff med landsbygdsministern och hade överläggning i en fråga och information i en andra.

Jag tror att detta pekar på svårigheterna i fråga med jordbrukspolitiken. I dag har vi några diskussionspunkter som ska upp på lunchdiskussionen. Där tror jag ändå att det finns ett tydligt stöd för regeringens linje. Det väcktes inga uppfattningar om någonting annat på miljö- och jordbruksutskottets möte i går.

Risken är snarare att man blommar ut som vi har gjort i dag. Det tror jag ändå att vi får ta tillbaka till miljö- och jordbruksutskottet. Vi har kontaktgruppen som är ett bra informationsorgan. Utskottet har begärt överläggningar som ska äga rum efter årsskiftet med regeringen. Vi har haft uppe ärendet vid flera tillfällen. Det kommer att återkomma. Jag tycker ändå att det är till fyllest och en grannlaga process som man tar på allvar från utskottets sida. Jag tror inte man ska rikta kritik i den riktningen.

Anf. 180 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag har två korta meddelanden. Landsbygdsprogrammet kan användas till lite olika saker. Vi använder 66 procent av landsbygdsprogrammet till miljöåtgärder. Vårt krav är att alla åtminstone skulle använda 50 procent av sitt landsbygdsprogram till miljöinsatser efter 2013. I dag är vi helt unika med att lägga så mycket av landsbygdsprogrammets pengar och möjligheter på miljöinsatser.

Anf. 181 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar på så sätt, för att i varje fall göra det enkelt för mig, att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Det finns två avvikande meningar. Den ena är från Vänsterpartiet och den andra är från Sverigedemokraterna. De finns redovisade i de stenografiska uppteckningarna.

Vi går vidare till punkt 10. Här kommer nästa mjölkpunkt, Kvartalsrapport om mejerimarknaden. Det är en informationspunkt.

Anf. 182 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Denna dagordningspunkt gäller kommissionens kvartalsvisa rapportering av marknadsläget inom mjölksektorn. Det var i samband med den kraftiga prisnedgången på mjölkkråvara som skedde under år 2008 som föranledde kommissionen att inleda denna rapportering till rådet.

Den som har följt denna rapportering har kunnat se att priset på mjölk nu åter stigit till relativt höga nivåer. Jag har inte tagit del av rapporten som kommissionen ska presentera för rådet. Men enligt våra egna analyser har det inte skett några större prisförändringar under det senaste kvartalet. Det allmänna lönsamhetsläget är betydligt bättre nu än vad det var för drygt ett år sedan.

Anf. 183 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 10 och går vidare till punkt 11, Situationen på marknaden och villkoren för gradvis utfasning av systemet med mjölkkvoter 2015. Det är en informationspunkt.

Anf. 184 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! I samband med den så kallade hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken som genomfördes 2009 beslutades att de europeiska mjölkkvoterna ska fasas ut. Detta ska ske genom stegvisa kvotökningar, och kvotsystemet ska vara helt avvecklat år 2015.

I beslutet från 2009 ingår även att kommissionen vid två tillfällen ska rapportera om hur utfasningen fortskrider och hur avvecklingen påverkar marknadssituationen. Vid behov ska dessa rapporter följas av lämpliga förslag.

Denna rapport, som är den första av två, utgörs av två delar. Den första delen beskriver marknadsutvecklingen för mjölk från 2008 till 2010. Den andra delen beskriver utfasningen av systemet med mjölkkvoter.

Enligt rapporten har mjölkproduktionen inom EU varit förhållandevis stabil under perioden 2008–2010. Priset på mjölkkråvara har däremot varierat kraftigt med en pristopp under 2007 och en efterföljande period med mycket låga priser under 2008 och det första halvåret 2009.

Rapporten slår fast att Europeiska säkerhetsnätet bidragit till en relativt stabil avsättning för mjölkprodukterna. Enligt rapporten går utfasningen av mjölkkvoterna i enlighet med planen. Endast tre medlemsstater blev ålagda att betala tilläggsavgift för överproduktion för kvotåren 2009 och 2010. Detta är en halvering jämfört med föregående kvotår.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Vilka länder är det?

Anf. 186 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Länderna är Danmark, Nederländerna och Cypern.

Att produktionen i mycket liten utsträckning följde ökningen av kvoterna förklaras till viss del av lågkonjunkturen. Men kvotsystemets minskade betydelse syns även genom en minskning av priset på mjölkkvoten.

I rapportens sammanfattning aviseras två åtgärder som kommissionen kan komma att föreslå i ett senare skede. Den ena är att som en extraordinär åtgärd ge mjölkbönder möjlighet att avsäga sig kvot mot viss ersättning. Det andra är att hålla gemensamma möten mellan kommissionens förvaltningskommitté och Europeiska mjölkorganisationens rådgivande kommitté.

Jag vill dock poängtera att detta inte handlar om konkreta lagstiftningsförslag utan endast är åtgärder som kommissionen kan komma att vidta vid behov och då i ett senare skede. Jag ser därför inget behov av svenskt ställningstagande i denna fråga i dagsläget. Men bedömning är dessutom att de skarpa förslagen inte kommer att bli verklighet eftersom situationen nu är normaliserad.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 11. Finns det några övriga frågor?

Anf. 188 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Det har tillkommit en fråga som dök upp sent. Det är det belgiska ordförandeskapet som vill rapportera från en konferens den 3 december avhållen i Bryssel om situationen på grismarknaden. Dessutom vill jag gärna anmäla att vi har en lunchdiskussion som ska svara på frågan om definitionen av vad som är en aktiv jordbrukare.

Anf. 189 LARS HJÄLMERED (M):

Jag vill göra en kort medskick till lunchdiskussionen. Där kan vi koppla tillbaka till det Jonas Sjöstedt var inne på förut om att icke aktiva jordbrukare har fått stöd av olika slag. Det vill man naturligtvis komma ifrån.

Men vi har också en ordning i Sverige där många lantbrukare ofta lever av andra inkomster, turism eller andra saker. Det är någonting som är positivt om man diversifierar och det leder till egen företagsamhet och sådant.

Det är viktigt att ha som medskick att man inte straffar ut en utveckling av de svenska gröna näringarna, som är lite vidare än jordbrukssektorn.

Anf. 190 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under övriga frågor. Vi tackar jordbruksministern med stab för i dag.

Innehållsförteckning

2010/11:15
10 december

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Kanslichefen MARGARETA HJORTH	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 FREDRICK FEDERLEY (C).....	3
Anf. 9 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 12 JONAS SJÖSTEDT (V)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	4
Anf. 15 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	4
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V)	5
Anf. 18 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 21 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	6
Anf. 22 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 26 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 28 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 29 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	8
Anf. 30 JONAS SJÖSTEDT (V)	9
Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	9
Anf. 32 Politiskt sakkunnige PER ALTENBERG.....	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 34 CARINA OHLSSON (S)	10
Anf. 35 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	10
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 37 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	10
Anf. 38 MARIE GRANLUND (S).....	10
Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	11
Anf. 40 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	11
Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	11
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	11
2 § Utrikes frågor.....	12
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 46 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	13
Anf. 47 JONAS SJÖSTEDT (V)	13

Anf. 48	Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 53	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	14
Anf. 54	Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 55	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 56	Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 57	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 58	Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 59	MARIE GRANLUND (S)	15
Anf. 60	FREDRICK FEDERLEY (C)	16
Anf. 61	JONAS SJÖSTEDT (V)	16
Anf. 62	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	16
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 64	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	16
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 66	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	17
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (M)	17
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (M)	17
Anf. 71	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	18
Anf. 72	JONAS SJÖSTEDT (V)	18
Anf. 73	Utrikesminister CARL BILDT (M)	18
Anf. 74	MARIE GRANLUND (S)	19
Anf. 75	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	19
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 77	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	20
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 79	FREDRICK FEDERLEY (C)	20
Anf. 80	Utrikesminister CARL BILDT (M)	21
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (M)	21
Anf. 83	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	22
Anf. 84	JONAS SJÖSTEDT (V)	22
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 87	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 89	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	23
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 91	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	23
Anf. 92	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 93	JONAS SJÖSTEDT (V)	24
Anf. 94	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 95	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	25
Anf. 96	Utrikesminister CARL BILDT (M)	25
Anf. 97	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	26
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	26

Anf. 99 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	26	2010/11:15
Anf. 100 ORDFÖRANDEN.....	26	10 december
Anf. 101 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	26	
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	26	
Anf. 103 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	26	
Anf. 104 ORDFÖRANDEN.....	26	
Anf. 105 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	26	
Anf. 106 ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 107 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	27	
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 109 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	27	
Anf. 110 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	28	
Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V).....	28	
Anf. 112 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	29	
Anf. 113 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 114 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	29	
Anf. 115 ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 116 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	30	
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 118 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	30	
Anf. 119 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 120 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	31	
Anf. 121 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 122 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	31	
Anf. 123 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 124 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	31	
Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 126 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	31	
Anf. 127 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	32	
Anf. 128 JONAS SJÖSTEDT (V).....	32	
Anf. 129 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	32	
Anf. 130 ORDFÖRANDEN.....	32	
3 § Jordbruk och fiske.....	33	
Anf. 131 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 132 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	33	
Anf. 133 ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 134 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	33	
Anf. 135 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	34	
Anf. 136 JONAS SJÖSTEDT (V).....	34	
Anf. 137 PYRY NIEMI (S).....	34	
Anf. 138 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	34	
Anf. 139 GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	35	
Anf. 140 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	35	
Anf. 141 ORDFÖRANDEN.....	35	
Anf. 142 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	35	
Anf. 143 ORDFÖRANDEN.....	35	

Anf. 144 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	35
Anf. 145 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 146 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	36
Anf. 147 CARINA OLSSON (S).....	37
Anf. 148 JONAS SJÖSTEDT (V).....	37
Anf. 149 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	37
Anf. 150 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 151 JONAS SJÖSTEDT (V).....	37
Anf. 152 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	37
Anf. 153 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 154 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	38
Anf. 155 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 156 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	38
Anf. 157 PYRY NIEMI (S).....	39
Anf. 158 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	39
Anf. 159 JONAS SJÖSTEDT (V).....	39
Anf. 160 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	40
Anf. 161 FREDRICK FEDERLEY (C)	41
Anf. 162 PYRY NIEMI (S).....	42
Anf. 163 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	42
Anf. 164 JONAS SJÖSTEDT (V).....	43
Anf. 165 IRENE OSKARSSON (KD).....	43
Anf. 166 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 167 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 168 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 169 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 170 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 171 JONAS SJÖSTEDT (V).....	45
Anf. 172 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 173 JONAS SJÖSTEDT (V).....	45
Anf. 174 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	45
Anf. 175 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	45
Anf. 176 JONAS SJÖSTEDT (V).....	45
Anf. 177 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	45
Anf. 178 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	46
Anf. 179 LARS HJÄLMERED (M).....	46
Anf. 180 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	46
Anf. 181 ORDFÖRANDEN	46
Anf. 182 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C).....	47
Anf. 183 ORDFÖRANDEN	47

Anf. 184 Landsbygdsminister ESKIL	2010/11:15
ERLANDSSON (C)	47
Anf. 185 ORDFÖRANDEN	47
Anf. 186 Landsbygdsminister ESKIL	<u>10 december</u>
ERLANDSSON (C)	47
Anf. 187 ORDFÖRANDEN	48
Anf. 188 Landsbygdsminister ESKIL	
ERLANDSSON (C)	48
Anf. 189 LARS HJÄLMERED (M)	48
Anf. 190 ORDFÖRANDEN	48